

Lausunnot ja mielipiteet, EPOELY/1761/2024, YVA-ohjelma, Juoleikonkankaan tuulivoimahanke, Ähtäri

Koosteesta on poistettu oheismateriaalit, linkit ja henkilötiedot

Lausunnot

Cinia Oy

Cinia Oy:llä ei ole tällä hetkellä radiotaajuuksia käyttäviä tai kaapeleihin perustuvia viestiverkkoja, Ähtärissä sijaitsevan Juoleikonkankaan tuulivoimahankkeen YVA-ohjelman suunnittelualueella. Toteutuessaan tuulivoimapuistohankkeen vaikutusalueelle ei jatkossa voida rakentaa radiolinkkijärjestelmiä. Emme ole hanketta vastaan, pyydämme kuitenkin huomioimaan Cinian teleliikenteelle aiheutuvat haitat. Sähkönsiirto johdoista pitää tehdä tuulivoimahankkeen toimesta erikseen vaarajänniteselvitys lähellä olevien Cinian kaapeleiden osalta (risteämät ja rinnakkain kulkevat johdot). Cinia Oy:llä ei ole muuta lausuttavaa edellä mainittuihin tuulivoimapuistohankkeeseen.

Digita

Digitan antenni-tv vastaanottoneuvonnassa Digita Infossa on ajantasainen ja kattava tieto antenni-tv:n vastaanotto-olosuhteista. Vaikutusalueella ei ole todettu katvealuetta. Digita toteaa, että tuulipuistot voivat aiheuttaa merkittävää haittaa antenni-tv:n vastaanottoon ennen kaikkea radio- ja tv-lähetysasemaan nähden puiston takana olevissa asuin- ja lomarakennuksissa. Vastaanotto-ongelmat voivat syntyä jo yhdenkin tuulivoimalan tapauksessa. Pahimmillaan tuulivoimala voi estää tv-signaalin etenemisen kokonaan. Antenni-tv lähetyksiä käytetään myös viranomaisten vaaratiedotteiden välityskanavana. Tuulivoiman aiheuttaessa häiriön antenni-tv vastaanottoihin vaikuttaa se tällöin myös vaaratiedotteiden saatavuuteen ja sitä kautta yleiseen turvallisuuteen. Tämän vuoksi vaikutukset antenni-tv vastaanottoihin tulisi ottaa huomioon myös turvallisuuteen liittyvien vaikutuksien arvioinnissa. Antennitelevisiion vastaanotto-ongelmien syntymisen estämiseksi onkin erittäin tärkeää tutkia suunnitellun tuulivoimalan vaikutus antenni-tv lähetysten näkyvyyteen jo hyvissä ajoin ennen rakennuslupien hakemista ja myöntämistä, ja mieluiten jo ennen tuulivoimalan sijaintipäätösten tekemistä. Esitämme, että kaavoituksen edetessä, viimeistään rakennuslupien myöntämisvaiheessa:

- hankevastaavan on esitettävä konkreettinen suunnitelma tuulivoimalan valtakunnallisen radio- ja tv-verkon lähetyksille aiheuttamien häiriöiden estämiseksi tai poistamiseksi, tai mikäli suunnitelman laatiminen hakemusvaiheessa ei ole mahdollista, hankevastaavan tulee sitoutua laatimaan ja toimittamaan konkreettinen suunnitelma häiriöiden poistamiseksi viranomaisen asettamaan määräpäivään mennessä; ja
- tarvittaessa täsmennetään, että tuulivoimahankkeen hankevastaava häiriön aiheuttajana on velvollinen huolehtimaan häiriöiden poistamisesta sekä siitä aiheutuvista kustannuksista.

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on mietinnössään (LiVM 10/2014 vp - HE 221/2013 vp) todennut, että tuulivoimahäiriössä häiriönaiheuttaja huolehtii tilanteen korjaamiseksi tarvittavista toimenpiteistä ja myös vastaa kustannuksista. Valiokunta on jo aiemmin katsonut, että tämän kaltaisen aiheuttaja vastaa -periaatteen tulisi olla yleisemminkin taajuuksien häiriöiden yhteydessä noudatettava lähtökohta. Digita toteaa, että antenni-tv:n verkko-operaattori Digitan velvollisuuksiin ei kuulu tuulivoimaloiden tv-lähetyksille aiheuttamien häiriöiden korjaaminen, vaan vastuu kuuluu häiriöiden aiheuttajalle. Näin ollen tuulivoimahankkeesta vastaavan on esitettävä konkreettinen suunnitelma häiriöiden estämiseksi ja poistamiseksi sekä otettava vastuu häiriöiden poistamisesta sekä niistä aiheutuvista kustannuksista. Digita toteaa, että tuulivoimaloiden tv-vastaanotolle aiheuttamat häiriöt

ja niiden vaikutukset ja vaikutusalueet voidaan riittävällä suunnittelulla nykyisin ennustaa. Tämän lausunnon kohteena oleva tuulivoimahanke voi muodostaa häiriöitä yhteisvaikutuksena toisien tuulivoimahankkeiden kanssa. Häiriön poistokeinoja toteutettaessa on otettava huomioon myös alueen muut mahdolliset tuulivoiman rakentamishankkeet.

Lisäksi Digita toteaa, että tuulivoimaloiden aiheuttamien häiriöiden hoitamisessa ei valitettavasti ole alalle syntynyt yleisiä käytäntöjä. Tuulivoimaloiden aiheuttamat häiriöt voivat pahimmillaan estää kokonaan antenni-tv signaalin vastaanoton. Erityisesti tilanteessa, jossa olemassa olevan tv- ja radiolähetysaseman lähistölle sijoitetaan useita tuulivoimaloita, voidaan pahimmassa tapauksessa ajautua tilanteeseen, jossa tv-signaalin eteneminen estyy kokonaan. Sen vuoksi onkin erityisen tärkeää, että tuulivoimaloiden tv-vastaanotolle aiheuttamat häiriöt pyritään välttämään hyvissä ajoin etukäteen jo voimaloiden suunnitteluvaiheessa tuulivoimaloiden ja verkko-operaattoreiden välisellä yhteistyöllä. Ellei näin tehdä, riskinä on, että tuulivoimaloiden roottoreiden kotitalouksien tv-vastaanotolle aiheuttamat häiriöt jäävät korjaamatta ja kotitalouksien kärsittäviksi. Tästä on jo olemassa valitettavia esimerkkejä (esim. Pori Peitto). Tuulivoimayhtiöt tulee siten jo kaavoitus- ja rakennuslupavaiheessa velvoittaa huolehtimaan siitä, että tuulivoimalat sijoitetaan alueelle siten, että häiriöitä kotitalouksien antenni-tv:n vastaanotolle ei aiheudu. Viranomaisten tulisi päätöksessään tuoda selvästi esiin myös se, että mikäli huolellisesta ennakosuunnittelusta huolimatta tuulivoimalat kuitenkin aiheuttavat häiriöitä tv-vastaanotolle, tulee niiden myös huolehtia häiriöiden poistamisesta ja niistä aiheutuvista kustannuksista.

Digita suhtautuu myönteisesti tuulivoiman käyttöön energianlähteenä. Jo toteutetut tuulivoimalat ovat kuitenkin osoittaneet, että tv-lähetysasemien jälkeen rakennetut tuulivoimapuistot voivat aiheuttaa olennaisia häiriöitä tv-vastaanottoon. Mahdollisten tuulivoimaloiden aiheuttamien häiriöiden korjaaminen ei kuulu Digitan velvollisuuksiin ja televisiovastaanoton varmistamiseksi alueella on erittäin tärkeätä, että tuulivoimatoimija huolehtii aiheuttamiensa häiriöiden poistamisesta ja niistä aiheutuvista kustannuksista.

Elisa Oyj

Emme ole hanketta vastaan, pyydämme kuitenkin huomioimaan Elisan teleliikenteelle aiheutuvat haitat. Kyseisen hankkeen vaikutusalueelle ei jatkossa voida rakentaa radiolinkkijärjestelmiä.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, Liikenne ja infrastruktuuri –vastuualue

Liikenteellisten vaikutusten arviointisuunnitelma vaikuttaa pääosin riittävältä. YVA-ohjelmassa on esitetty tarvittavat luvat, lähialueen maantiet liikennemäärineen ja erikoiskuljetusverkko, mutta varsinaisia kuljetusreittejä satamista hankealueelle tai muiden kuljetusten reittejä ei ole tässä vaiheessa esitetty. Suhteellisen lähellä hankealuetta sijaitsee vuonna 2022 valmistunut Konttisuon tuulivoimapuisto, joten edellytyksiä tuulivoimakuljetuksille on lähtökohtaisesti olemassa. Huomautamme kuitenkin, ettei kokonaiskorkeudeltaan 300 metrin tuulivoimaloita ole toistaiseksi Suomeen rakennettu. Siten korostamme tarvetta erikoiskuljetusreittien huolelliselle selvittämiselle sekä niiden toimivuuden arvioimiselle mahdollisimman varhaisessa vaiheessa niin suurten erikoiskuljetusten tavoitetieverkkoon (SEKV) kuuluvien kuin sen ulkopuolelle jäävien kuljetusreittien osuukien osalta.

Hankealueen sijainti vähäliikenteisten maanteiden välissä on sekä mahdollistava että haastava tekijä. Rakentamisajan lisääntyvä liikenne tuskin aiheuttaa sujuvuusongelmia, mutta toisaalta muutos nykytilaan tulee olemaan suuri ja mahdollisesti moninkertaistuvat liikennemäärät kuormittavat lähialueen enimmäkseen sorapintaista maantieverkkoa. Arvioinnissa tulee tarkastella lisääntyvän

liikenteen vaikutuksia niin lähialueen asukkaille kuin maantieverkollekin ja eritellä keinoja negatiivisten vaikutusten minimoimiseksi.

Huomautamme, että mikäli maantieverkkoa tai liittymiä joudutaan parantamaan tuulivoimalan kuljetusten perillepääsyä varten, tulee asiasta olla hyvissä ajoin yhteydessä Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri –vastuualueeseen. ELY-keskus huomauttaa, ettei sillä kuitenkaan ole mahdollisuutta osallistua parantamistoimenpiteiden kustannuksiin.

Huomautamme, että tieverkon kunnosta tulee huolehtia myös tuulivoimalan rakennustöiden valmistuttua siten, että tieverkolle tehtyvä väliaikaiset toimenpiteet tulevat korjatuksi ja kuljetusten mahdollisesti aiheuttamat vauriot tiestölle korjataan viiveettä. Tämä on erityisen tärkeää liikenneturvallisuuden turvaamiseksi tieverkolla.

Suosittellemme laatimaan hankkeen YVA- tai kaavaprosessin yhteydessä Tuulivoimarakentaminen tienpitäjän näkökulmasta -selvityksessä (ELY-keskuksen raportteja 10/2023, saatavilla <https://www.doria.fi/handle/10024/186659>) esitetyn tuulivoimahankkeen liikenteellisen saavutettavuusselvityksen.

Etelä-Pohjanmaan liitto

Liitto kiinnittää huomiota hankkeen tuulivoimaloiden toteutuksen vaihtoehtoihin VE1 ja VE2. Vaihtoehdot poikkeavat toisistaan lukumääräisesti ja sijainnillisesti vain yhden voimalan osalta. YVA-ohjelmasta ei käy ilmi, mikä yhden voimalan erolle on syynä ja miksi hankkeessa ei ole laadittu kahta arvioitavaa vaihtoehtoa, jotka selkeästi eroaisivat toisistaan. Lisäksi liitto kiinnittää huomiota siihen, että yksi voimala (nro 1) sijaitsee selkeästi erillään muista voimaloista ollen lähimpänä asutusta (Kolun kylä) ja vaatien parannettavaa tieverkkoa verrattain pitkältä matkalta. Voimala sijaitsee kauimpana maakuntakaavassa osoitettavasta tuulivoimaloiden alueesta (ks. lausunnon muut osat). Liitto suhtautuu kriittisesti tämän voimalan sijaintiin suhteessa muuhun hankealueeseen.

Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava

YVA-ohjelmassa on esitetty hankkeen sijoittuminen suhteessa Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:een sekä aiemmin voimassa olleisiin maakuntakaavoihin. Liitto tuo esiin, että joulukuussa 2024 voimaan kuulutettu uusi maakuntakaava on voimaan tultuaan kumonnut aiemmat maakuntakaavat. Hankkeen jatkosuunnittelussa tulee huomioida voimassa oleva maakuntakaava ja arvioida hankkeen vaikutuksia suhteessa siihen. Liitto pyytää kuitenkin huomioimaan, että uudesta maakuntakaavasta on jätetty valituksia Vaasan hallinto-oikeuteen ja hallinto-oikeus voi tarvittaessa keskeyttää uuden maakuntakaavan täytäntöönpanon. YVA:ssa voidaan harkinnan mukaan viitata myös aiempiin maakuntakaavoihin, mutta YVA:sta on käytävä selkeästi ilmi uuden maakuntakaavan voimassaolo, ja mikäli uusi maakuntakaava saa hankkeen valmistelun aikana lainvoiman, on viimeistään siinä vaiheessa aiempia maakuntakaavoja koskevat osuudet selkeyden vuoksi poistettava YVA:sta.

YVA-ohjelmassa tuodaan esiin hankealueelle ja sen läheisyyteen sijoittuvia maakuntakaavan merkintöjä. Etelä-Pohjanmaan liitto pitää hyvänä, että YVA:ssa on listattuna merkintöjen lisäksi suunnittelumääräykset, jotka vaikuttavat olennaisesti vaikutusten arviointiin suhteessa maakuntakaavaan. Liitto huomauttaa, että merkintöjen osalta tulee huomioida lisäksi:

- hankealueen läheisyydessä sijaitseva Arpaisten virkistyskohde ja siihen liittyvä suunnittelumääräys
- Ulvon energiahuollon alue, johon sähkönsiirtovaihtoehto 'SVE pohjoinen' päättyy, sekä merkintään liittyvä suunnittelumääräys

- moottorikelkkailureitti (Soini - Lehtimäki - Töysä - Ähtäri - Keski-Suomi), jonka kanssa sähkönsiirtovaihtoehto 'SVE eteläinen' risteää, sekä merkintään liittyvä suunnittelumääräys
- Ähtäriin Palolammen suojavyöhyke, jonka kautta sähkönsiirtovaihtoehto 'SVE eteläinen' kulkee pitkältä matkalta, sekä merkintään liittyvä suunnittelumääräys
- uusi voimajohto (Alajärvi – maakuntaraja (Hikiä)), johon sähkönsiirtovaihtoehdot päättyvät, sekä merkintään liittyvä suunnittelumääräys

YVA-ohjelmassa tuodaan esiin maakuntakaavassa tuulivoimaa ja sähkönsiirtoa koskien annettavat, koko maakuntaa koskevat suunnittelumääräykset. Liitto huomauttaa, että hankkeen suunnittelussa tulee huomioida lisäksi ekologisia yhteyksiä ja arkeologista kulttuuriperintöä koskevat suunnittelumääräykset.

'Arvioitavat vaikutukset' -kappaleessa (s. 40) kuvataan hankealueen läheisyyteen sijoittuvia maakuntakaavan merkintöjä viitaten aiemmin voimassa olleisiin maakuntakaavoihin: "hankealueen välittömään lähiympäristöön sijoittuu maisemaltaan näyttävä Ison Koirajärven harju, joka on arvotettu maakuntakaavassa arvokkaana harjualueena ja virkistys- / matkailukohteena. Harju on lisäksi Natura- aluetta ja siihen liittyy Arpaisten ulkoilu- ja vaellusreitit keskeinen kohta". Liitto tarkentaa, että Iso Koirajärven harjun alueelle osoitetaan voimassa olevassa Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:ssa seuraavat merkinnät: virkistysalue, luonnonsuojelualue, Natura 2000 -verkostoon kuuluva alue, arvokas harjualue tai muu geologinen muodostuma, tärkeä tai muu vedenhankintakäyttöön soveltuva pohjavesialue, ohjeellinen ulkoilureitti sekä luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue. Merkintöihin liittyy suunnittelu- ja suojelumääräyksiä. YVA-selostusvaiheessa tulee arvioida hankkeen ja siihen liittyvän sähkönsiirron vaikutuksia maakuntakaavan tavoitteiden ja merkintöjen (ml. suunnittelumääräykset) toteutumiseen.

Maakuntakaavan Juoleikonkankaan tuulivoimaloiden alueen merkintä

YVA-ohjelmassa tuodaan esiin hankkeen sijoittuminen osin samalle alueelle maakuntakaavassa osoitettavan, seudullisen tuulivoimatuotannon alueen suunnittelun mahdollistavan Juoleikonkankaan tuulivoimaloiden alueen merkinnän kanssa. Liitto kiinnittää huomiota siihen, että Juoleikonkankaan hankealue on huomattavasti laajempi kuin maakuntakaavassa osoitettava tuulivoimaloiden alue. YVA-ohjelmassa ei esitetä karttakuvaa, jossa näkyisi suunnitellut tuulivoimalat suhteessa maakuntakaavan merkintöihin. Vaikka maakuntakaavan merkinnät ovat tarkkuudeltaan yleispiirteisiä, tukisi tällainen kartta maakuntakaavaan kohdistuvien vaikutusten arviointia ja liitto pyytää lisäämään voimalasijainnit kartalle YVA-selostusvaiheeseen.

Maakuntakaavan kaavaselostuksen mukaan "maakuntakaava-merkinnällä osoitetaan seudullisesti merkittävät, vähintään seitsemän (7) tuulivoimalan sijoittamiseen soveltuvat alueet ... Maakuntakaavassa osoitettavien tuulivoimaloiden alueiden rajaukset voivat tarkentua eli laajentua tai supistua yksityiskohtaisemman suunnittelun ja vaikutusten arvioinnin myötä. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on arvioitava, toteutuvatko maakuntakaavan tavoitteet tarkentumisesta huolimatta ja ovatko tarkentuneet aluerajaukset maakuntakaavan mukaisia suhteessa muihin maakuntakaavamerkintöihin. Mikäli ristiriitaisia muita maakuntakaavan merkintöjä tai periaatteita ei ole ja yksityiskohtaisempien selvitysten perusteella maakuntakaavan tavoitteet yhä toteutuvat, tuulivoimaloiden alueet voivat toteutua maakuntakaavaa laajempina.

Maakuntakaavan tuulivoimaloiden alue osoittaa tuulivoimamylyille soveltuvaa sijaintia, jolloin esimerkiksi melualueet voivat sijoittua rajausten ulkopuolelle". Maakuntakaavassa Juoleikonkankaan tuulivoimaloiden alueen rajaukseen ovat vaikuttaneet mm. tuulivoiman poissulkevat tekijät (pohjavesialueet, luonnonsuojelualueet, Natura-alueet, maisema-alueet), etäisyys vakituiseen ja

loma-asutukseen (maakuntakaavan taustalla olevassa tuulivoimaselvityksessä käytetty etäisyys 1,5 km) sekä vaikutusten lieventäminen suhteessa metsäpeuraan ja Arpaisten alueen virkistysarvoihin. YVA-ohjelmassa tuodaan esiin maakuntakaavassa Juoleikonkankaalle annettavat aluekohtaiset suunnittelumääräykset. Liitto pyytää hankkeen jatkosuunnittelussa kiinnittämään erityistä huomiota suunnittelumääräysten toteutumiseen.

Sähkönsiirto

Sähkönsiirto on osa hanketta ja hankkeen arvioitavia vaikutuksia. Sähkönsiirtovaihtoehdot tulee lisätä johdantokappaleen hanketta esittelevään karttaan (kappale 1), hankealueen ja sen vaikutusalueen nykytilannetta kuvaaville kartoille (kappaleet 5–9) sekä hankkeen liittymistä muihin hankkeisiin ja suunnitelmiin esittävälle kartalle (kappale 3.5). YVA-ohjelmassa tuodaan esiin maakuntakaavassa annettava sähkönsiirtoon liittyvä yleinen suunnittelumääräys. Liitto pyytää hankkeen jatkosuunnittelussa huomioimaan, että suunnittelumääräyksen mukaisesti ”sähkönsiirtolinjojen toteutuksessa ei tule aiheuttaa merkittäviä haittavaikutuksia kulttuuriympäristön ja maiseman kannalta arvokkaisiin alueisiin eikä virkistys-, luonnonsuojelu- ja Natura 2000 -alueisiin”. Lisäksi suunnittelumääräyksen mukaisesti ”sähkönsiirtolinjat tulee toteuttaa maa- ja metsätalouden, asutuksen sekä luonnon monimuotoisuuden kannalta mahdollisimman vähäisin vaikutuksin”.

Maakuntakaavan suunnittelumääräyksen mukaan energiantuotantoalueiden suunnittelussa tulee ensisijaisesti selvittää mahdollisuus toteuttaa sähkönsiirto kokonaan tai osittain maakaapelein. YVA-ohjelman mukaan ”sähkönsiirtoreittivaihtoehtojen suunnittelussa on vertailtu eri vaihtoehtoja sekä ilmajohton että maakaapelin osalta”. Ohjelmassa ei kuitenkaan tuoda esiin, mitkä tekijät ovat vaikuttaneet siihen, että ohjelmassa tarkastellaan ja vaikutuksia arvioidaan ainoastaan ilmajohtovaihtoehtoina. Liitto pitää valitettavana, että hankkeessa ei tarkastella maakaapelointivaihtoehtoa ja pyytää perustelemaan tehdyn ratkaisun maakuntakaavan mukaisuutta suhteessa maakuntakaavassa annettavaan suunnittelumääräykseen.

Edelleen maakuntakaavan suunnittelumääräyksen mukaan, mikäli maakaapelointi ei ole toteuttamiskelpoinen vaihtoehto, tulee liittäminen sähköverkkoon toteuttaa keskittämällä sähkönsiirto samaan tai olemassa olevaan johtokäytävään ja yhteispylväisiin sekä tehdä yhteistyötä muiden energiatuotannon toimijoiden kanssa. Hankealueelta tai sen läheisyydestä ei ole olemassa olevia sähkönsiirtolinjoja kantaverkkoon. Toisaalta YVA-ohjelmassa ei myöskään tuoda esiin yhteistyötä läheisen Kimpilamminkankaan tuulivoimahankkeen kanssa (n. 2 km etäisyydellä), jonka sähkönsiirto on suunniteltu toteutettavan myös uudelle Ulvon sähköasemalle samoin kuin Juoleikonkankaan sähkönsiirtovaihtoehto ’SVE pohjoinen’. Sähkönsiirtovaihtoehto ’SVE eteläinen’ kulkee maakuntakaavassa Ähtärin Palolammelle osoitetun suojavyöhykkeen kautta. Liitto pyytää huomioimaan hankkeen jatkosuunnittelussa, että suojavyöhykkeelle annetaan maakuntakaavassa suunnittelumääräys, jonka mukaan mm. ”suunniteltaessa alueen käyttöä on aina pyydettävä lausunto Puolustusvoimilta”. Liitto pyytää huomioimaan, että maakuntakaavassa osoitettavan Ulvon sähköaseman merkintä (’energiahuollon alue’) on maakuntakaavan kaavaselostuksen mukaisesti viitteellinen ja tarkentuu yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.

Kulttuuriympäristö

Etelä-Pohjanmaan liitto pitää hyvänä, että YVA-ohjelmassa on huomioitu Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:n mukaiset valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet sekä valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt. Lisäksi liitto pitää hyvänä, että hankkeessa huomioidaan ympäristöministeriön uusimman (2024) oppaan mukaiset etäisyysvyöhykkeet maisemavaikutuksia arvioitaessa.

YVA-ohjelmassa ei tuoda esiin laadittavien havainnekuvien määrää. Liitto pitää tärkeänä, että havainnekuvia laaditaan riittävä määrä ja niitä laaditaan erityisesti alueilta, joissa katselupisteen tai arvokohteen etualalla on avointa maisematilaa. Liitto esittää havainnekuvan laatimista ainakin Ähtärijärven maakunnallisesti arvokkaalta maisema-alueelta ja erityisesti alueen eteläosasta, johon näkymiä voi karttatarkastelun perusteella tulla. Maakuntakaavan Juoleikonkankaalle annettavan aluekohtaisen suunnittelumääräyksen toteutumisen arvioimiseksi liitto pitää lisäksi tärkeänä, että havainnekuvia laaditaan Arpaisten reitin varrelta. Liitto kiinnittää myös maisemavaikutusten osalta huomiota hankealueen pohjoisosassa olevaan alustavaan voimalasijaintiin, joka muista voimaloista erillisenä ei ole maisemakuvan kannalta järkevä. Muilta osin voimaloiden alustava ryhmittely on suhteellisen hyvä, koska voimalat ovat vapaana ryhmänä, eivätkä muodosta geometrisiä kuvioita.

Luontoympäristö

Liitto pitää myönteisenä, että YVA-ohjelmassa on huomioitu muiden luontoympäristöön liittyvien merkintöjen ohella maakuntakaavassa osoitettava Isojärven ja Iso-Manalaisen ympäristön soiden suojelualue sekä Arpaisten alueen luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue, sekä merkintöihin liittyvät suunnittelumääräykset. Liitto pyytää huomioimaan merkinnät ja niihin liittyvät suunnittelumääräykset hankkeen jatkosuunnittelussa arvioitaessa hankkeen vaikutuksia ja suunniteltaessa pienimmän luontohaitan mukaisia toteuttamisvaihtoehtoja. YVA-ohjelman mukaan hankkeen luontovaikutuksia tarkastellaan hankealueella ja sen lähivaikutusalueella. Liitto huomauttaa, että vaikutuksia alueen ekologiseen verkostoon on tarkasteleva riittävän laajalta alueelta huomioiden hankkeen (voimalat, tiestö, sähkönsiirto ym. rakentaminen) vaikutukset mm. metsien pirstoutumiseen ja metsäpeurojen vaellusalueisiin.

Maakuntakaavassa Juoleikonkankaan tuulivoimaloiden alueelle annettava aluekohtainen suunnittelumääräys metsäpeurojen vaellusreittien ja lisääntymisalueiden säilymisen turvaamisesta perustuu Luonnonvarakeskuksesta tilattuihin metsäpeura-aineistoihin, asiantuntijoiden kanssa käytyyn vuorovaikutukseen ja maakuntakaavan vaikutusten arviointiin (ml. yhteisvaikutusten arviointi). Juoleikonkangas sijaitsee asiantuntijoiden määrittämällä metsäpeurojen keskeisellä lisääntymisalueella sekä kesä- ja talvivaellusten ydinalueiden välittömässä läheisyydessä. (mm. Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050. Vaikutusten arviointi. Kappale 4.1). Metsäpeuraan kohdistuvien vaikutusten arviointiin liittyen liitto katsoo, että hankkeessa on tehtävä yhteistyötä Luonnonvarakeskuksen metsäpeura-asiantuntijoiden kanssa.

Hankealue kuuluu Etelä-Pohjanmaan viherrakenne ja ekosysteemipalvelut -selvityksen (2022) mukaan Rasinperän laajalle yhtenäiselle metsä- ja suoalueelle (ydinalue). Selvityksessä laaditussa maakunnallisessa ekologisen verkoston tarkastelussa alueella ei ole erityistä merkitystä ekologisten yhteyksien kannalta, mutta paikallisella tasolla tai lajikohtaisesti tarkastellen merkitystä voi olla.

Yhteisvaikutukset

Liitto katsoo, että kappaleessa '9 Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa' tulee esittää kartta arvioinnin kohteena olevista muista tuulivoimahankkeista sekä niiden suunnitellusta tai toteutuneesta sähkönsiirrosta. Sähkönsiirto on huomioitava osana hankkeiden yhteisvaikutuksia mm. metsien pirstoutumisen näkökulmasta. Kappaleessa tulee myös esittää arvioitavien hankkeiden välinen etäisyys. Liitto esittää harkittavaksi, tuleeko hankealueella sijaitseva Peräkallion maa-ainestenottoalue huomioida myös yhteisvaikutusten arvioinnissa. Liitto yhtyy YVA-ohjelmassa esitettyihin arvioihin siitä, mihin tekijöihin liittyen yhteisvaikutusten arviointia tulee erityisesti toteuttaa. Liitto kuitenkin kiinnittää huomiota siihen, että yhteisvaikutuksia ei ole listattu YVA-ohjelmassa listattuihin vaikutustyyppeihin, joista hankkeessa voi aiheutua todennäköisesti merkittäviä ympäristövaikutuksia. Tämä siitä

huolimatta, että hankkeen lähivaikutusalueella on jo toteutunut Konttisuon tuulivoima-alue ja lisäksi suunnitteilla on Kimpilamminkankaan tuulivoima-alue, sekä etäämmällä muita tuulivoimahankkeita.

Liitto katsoo, että hankkeesta voi aiheutua merkittäviä yhteisvaikutuksia erityisesti asutukselle, mm. Kolun kylään. Lopuksi liitto pyytää YVA-selostuksessa kiinnittämään erityistä huomiota haitallisten vaikutusten ehkäisemiseen ja lieventämiseen esitettäviin keinoihin ja esittämään pääasiallisesti keinoja, joilla itse suunniteltavassa hankkeessa (ei esimerkiksi ympäröivän alueen muussa maankäytössä) voidaan lieventää aiheutuvia vaikutuksia.

Fingrid Oyj

Fingrid Oyj kiittää mahdollisuudesta lausua hankkeesta. Fingrid antaa teille yhden yhteisen lausunnon tästä YVA-ohjelma- ja OAS-vaiheesta.

Fingrid Oyj on valtakunnallinen kantaverkkoyhtiö, joka vastaa Suomen sähköjärjestelmän toimivuudesta sähkömarkkinalain perusteella sille myönnetyn sähköverkkoluvan ehtojen mukaisesti. Yhtiön on hoidettava sähkömarkkinalain edellyttämät velvoitteet pitkäjänteisesti siten, että kantaverkko on käyttövarma ja siirtokyvyltään riittävä. Kantaverkkoyhtiöllä on sähkömarkkinalaissa määritelty verkon kehittämis- ja liittämisvelvollisuus. Verkonhaltijan tulee pyynnöstä ja kohtuullista korvausta vastaan liittää verkkoonsa tekniset vaatimukset täyttävät sähkönkäyttöpaikat ja sähköntuotantolaitokset toiminta-alueellaan. Kantaverkkoliityntöjen tulee täyttää tekniset vaatimukset, jotka on esitetty Fingridin yleisissä liittymisehdoissa (YLE). Liittymisehtoja noudattamalla varmistetaan järjestelmien tekninen yhteensopivuus. Niissä myös määritellään sopimuspuolten liityntää koskevat oikeudet ja velvollisuudet. Yleisten liittymisehtojen lisäksi voimalaitosten tulee täyttää Fingridin järjestelmätekniset vaatimukset (VJV).

Asiakas huolehtii omaan sähköverkkoon suoraan tai välillisesti liittyvien osapuolien kanssa siitä, että myös niiden sähköverkot ja niihin liittyvät laitteistot täyttävät kantaverkkoa koskevat liittymisehdot ja järjestelmätekniset vaatimukset. Fingridin suunnittelema liityntäpiste on Ulvon sähköasema, jonka sijainti on tarkentunut Raitaperän kohdalle (Iso Lauttajärven pohjoispuoli). Tässä lausunnossa ei voida ottaa kantaa tarkemmin rakentamiseen tai teknisiin ratkaisuihin. Fingridin johtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto.

Pyydämme toimittamaan risteämälausuntopyynnön ensisijaisesti verkkosivun kautta www.fingrid.fi/risteamalausunnnot. Tämä lausunto koskee vain Fingridin voimajohtoja.

Ilmatieteen laitos

Ilmatieteen laitoksella ei ole lausuttavaa Juoleikonkankaan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmaan, koska alue on yli 20 km päässä lähimmästä laitoksen säätutkasta. Ilmatieteen laitos kuitenkin toteaa, että alueen tuulivoimamäärä on lisääntynyt merkittävästi ja puistot ovat toistensa vieressä. Vaikka voimalat ovat yli 50 km etäisyydellä säätutkasta, ne näkyvät tutkimittauksissa tietyissä sääolosuhteissa. Tämä johtaneen siihen, että säätutkamittauksiin joudutaan tekemään aukko voimaloiden ja niiden lähiympäristön kohdalle, ja näin ollen säätutkamittauksien luotettavuus kärsii ja tämä voi vaikuttaa alueen sääpalveluihin.

Keski-Suomen ELY-keskus

Keski-Suomen ELY-keskus toteaa, että Juoleikonkankaan tuulivoimahanke sijoittuu lähimmillään noin kahdeksan kilometrin etäisyydelle Keski-Suomen (Karstula) maakuntarajasta länteen. Hanketta lähimmät, toiminnassa olevat Konttisuon tuulivoimalat sijaitsevat noin kuuden kilometrin etäisyydellä Juoleikonkankaalle suunnitelluista voimaloista itään ja sijaitsevat välittömästi Keski-Suomen

maakuntarajan vieressä Etelä-Pohjanmaan puolella. Hankkeella ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia Keski-Suomen puolelle, mutta yhdessä muiden tuulivoimahankkeiden, mm. Konttisuon voimaloiden kanssa, ne voivat voimistaa maisemallisia vaikutuksia Keski-Suomen puolella. Liikennevaikutusten osalta ELY-keskus toteaa, että liikenteen saavutettavuusselvitys tulee tehdä, jotta kuljetusten vaikutuksia liikenteeseen ja tieverkolle voidaan arvioida.

Mikäli selvitysten ja tarkemman suunnittelun perusteella näyttää siltä, että kuljetusreitiksi valitaan kantatien 58 kautta kulkeva reitti, niin Keski-Suomen ELY-keskuksen liikennevastuualueelle tulee varata mahdollisuus antaa lausunto myös jatkossa. ELY-keskus pitää tärkeänä eri hankkeiden yhteisvaikutusten arviointia eri vaikutuskohteiden osalta. Yksittäisen hankkeen merkitys seudullisesti yhdessä muiden hankkeiden kanssa on tärkeää ymmärtää ja arvioida. Myös muut merkittävät toiminnot, esimerkiksi laajat maa-ainesten ottoalueet, voivat aiheuttaa merkittävää haittaa tai muutosta myös seudullisesti. Arviointiselostukseen tullaan laatimaan yleispiirteinen suunnitelma hankkeen vaikutusten seuraamiseksi. Laadittava seurantaohjelma tehdään arvioitujen vaikutusten ja niiden merkittävyyden perusteella, mitä ELY-keskus pitää hyvänä lähtökohtana.

YVA-ohjelmassa kuitenkin mainitaan, mikäli voimalat vaativat ympäristölupaa, tullaan esittämään ympäristölupavaiheessa yksityiskohtaisempi toiminnan seurantaohjelma. Keski-Suomen ELY-keskus muistuttaa, että hankkeesta vastaavan on joka tapauksessa oltava riittävästi selvillä hankkeen ympäristövaikutuksista siinä laajuudessa kuin kohtuudella voidaan edellyttää. Siksi ELY-keskus pitää tärkeänä, että hankkeen vaikutusten seurantaohjelma laaditaan ja toteutetaan riippumatta siitä edellyttääkö toiminta esimerkiksi ympäristölupaa. Seurantaohjelmaan olisi hyvä kirjata jo tässä vaiheessa seurannan toteutuksesta vastaava taho, jotta asia ei jäisi vain nimellisesti mainittuna.

Keski-Suomen ELY-keskus pyytää huomioimaan myös jatkossa hankkeen sijainnin lähellä Keski-Suomen maakunnan rajaa ja turvaamaan siten myös niiden tahojen osallistuminen hankkeen suunnitteluun, joita se voi koskea maakuntarajoista riippumatta. Huomiota tulee kiinnittää mm. maisemavaikutuksiin ja niiden vaikutusalueen laajuuteen sekä mahdollisiin asutukseen kohdistuviin vaikutuksiin maakuntien rajalla. Muilta osin Keski-Suomen ELY-keskuksella ei ole Juoleikonkankaan tuulivoimahankkeen arviointiohjelmasta lausuttavaa.

Keski-Suomen liitto

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on varannut Keski-Suomen liitolle tilaisuuden antaa lausunnon ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta (YVA-ohjelma), joka koskee Juoleikonkankaan tuulivoimahanketta. Hankkeeseen sovelletaan YVA-lain (252/2017) mukaista ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. Tuulivoimapuistohankkeesta vastaa UPM Wind West Oy. Hankealue sijaitsee Ähtärin kunnassa. Hankealueen pinta-ala on noin 1711 hehtaaria. Hankkeelle laadittavan tuulivoimaosayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma on nähtävillä samaan aikaan YVA-ohjelman kanssa.

YVA-ohjelmassa esitetään tarkasteltavaksi kaksi hankevaihtoehtoa, joista hankevaihtoehto VE1 käsittää 9 tuulivoimalaa ja hankevaihtoehto VE2 käsittää 8 tuulivoimalaa. Lisäksi tarkastellaan nollavaihtoehtoa VE0, jossa hanketta ei toteuteta. Tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus tulee olemaan enintään 300 metriä. Sähkönsiirrossa tarkastellaan kahta eri vaihtoehtoa. YVA-ohjelmassa on kerrottu Keski-Suomen maakuntakaavoituksen tilanteesta. Keski-Suomen maakuntakaava 2040 käsittelee seudullisesti merkittävää tuulivoimaa. Keski-Suomen Maakuntakaava 2040 on hyväksytty 8.12.2023, määrätty tulemaan voimaan 23.2.2024 ja voimaantulosta on kuulutettu 19.3.2024. Hämeenlinnan hallinto-oikeus on päätöksessään 2.12.2024 hylännyt kaavasta tehdyt valitukset ja todennut kaavan

lainmukaiseksi. Korkeimpaan hallinto-oikeuteen on jätetty yksi valituslupapyyntö ja asian käsittely KHO:ssa on kesken.

YVA-ohjelmassa on tunnistettu tarve tarkastella yhteisvaikutuksia yli maakuntarajojen. Keski-Suomen maakuntakaavan 2040 valmistelun yhteydessä on tehty laajoja selvityksiä. Erityisesti tehdyt luonto- ja maisemaselvitykset, on syytä huomioida hankkeen suunnittelussa. Maakuntakaavan 2040 aineistot: [https://keskisuomi.fi/alueiden-kaytto-ja-saavutettavuus/maakuntakaavoitus/ maakuntakaava-2040/](https://keskisuomi.fi/alueiden-kaytto-ja-saavutettavuus/maakuntakaavoitus/maakuntakaava-2040/)

Keski-Suomen museo

Keski-Suomen museo on saanut lausuntopyynnön liittyen Ähtärin Juoleikonkankaan tuulivoimapuiston suunnittelua ja siihen liittyvää ympäristövaikutuksien arviointia. Hanke ei sijoitu Keski-Suomen maakunnan alueelle. Laajuudeltaan ja pinta-alaltaan merkittävän suuren tuulivoimapuiston maisemavaikutukset ovat huomattavia ja tulevat muuttaman alueen maiseman ominaispiirteitä sekä maisemakuvaa olennaisella tavalla, muodostuen alueen tunnuspiirteeksi jatkossa.

Keski-Suomen museo muistuttaa useiden tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutuksien arvioinnin merkityksestä ja tausta-aineistojen kattavasta käsittelystä myös kulttuuriympäristöarvojen huomioimisen osalta. Kuitenkaan hankkeella ei ole erityisen merkittäviä rakennettuun kulttuurimaisemaan tai arkeologian osalta muinaismaisemiin liittyviä vaikutuksia Keski-Suomen maakunnan puolella. Keski-Suomen museolla ei ole huomautettavaa Juoleikonkankaan tuulivoimapuiston ympäristövaikutuksien arviointiin rakennetun kulttuuriympäristön eikä arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Luonnonvarakeskus

Lausunnossaan Luke keskittyy Metsästyslaissa (28.6.1993/615) 5 § (13.7.2018/555) lueteltuihin riistalajeihin.

Hankealueelle on toteutettu saukkoselvitys, pesimälinnustoselvitys ja kanalintuselvitys maastokaudella 2024. Linnustokartoitusten osalta Luke huomauttaa, että kanalinnuilla on voimakkaat vuosien väliset vaihtelut kannansuuruudessa, joten laskentojen toteuttaminen vain yhtenä vuonna saattaa antaa väärän kuvan alueen merkityksestä lisääntymisympäristönä. Yhden vuoden aineisto on altis satunnaisvaihtelulle. Tällöin tulosten tulkinnessa ja johtopäätöksissä on syytä olla varovainen. Luke huomauttaa, että luontoselvityksissä ei tulisi jättää kartoittamatta tavanomaisia metsäkohteita, jotta kokonaiskuva alueen linnustosta, kuten metsäkanalinnuista, ei jäisi erityiskohteiden varaan. Hankealueelta saattaa jäädä tällöin laajoja alueita kartoittamatta. Soidinselvitysten tulokset ovat tärkeitä ja ne tulee ottaa huomioon voimaloiden sijoittelussa.

Luken aineistojen mukaan hankealueella ja sen läheisyydessä esiintyy metsäpeuroja. Hankkeessa tulee kiinnittää erityistä huomiota Natura-verkoston yhteyksien säilyttämiseen. Metsäpeuralle tärkeiden suo- ja metsävaltaisten Natura2000 -alueiden ja tuulivoiman väliin tulisi jättää n. 5 km suojavyöhyke (...). Suo- ja metsävaltaisten Natura2000 alueiden sisälle tai läheisyyteen on vältettävä rakentamista teitä, sähkölinjoja tai muita infraa, koska ne heikentävät ko. alueen luontoarvoja erityisesti metsäpeuran näkökulmasta. Mitä enemmän alueella tai sen välittömässä läheisyydessä (5 km) säteellä on erilaisia lineaari- tai muita rakenteita, sitä enemmän luonnontilainen alue ja sen laatu metsäpeuran elinympäristönä heikkenee (...). Suovaltaisten Natura-alueiden verkosto muodostaa elintärkeän rungon metsäpeuran lisääntymiselinympäristöille. Merkittävä määrä metsäpeuroista kuitenkin vasoo ja hoitaa vasaan myös Natura-alueiden ulkopuolella usein Natura-alueiden tuntumassa.

Yksin Natura-alueiden verkosto ei pysty ylläpitämään elinkykyistä metsäpeurapopulaatiota, koska metsäpeuralle soveltuvat Natura-alueet ovat pienialaisia ja kaukana toisistaan. Natura-alueiden ympäristön erämaat ja Natura-alueiden väliset ekologiset yhteydet ovat siksi keskeisiä elinkykyisen metsäpeurakannan säilyttämisessä. Hankealueen läheisyydessä on alle 10 km säteellä seuraavat Natura-alueet, jotka tulee huomioida metsäpeuran osalta: Ison Koirajärvenharju, Matosuonniemi, Matosuo, Aittosuo-Leppäsuo-Uitusharju. On hyvä huomioida, että metsäpeuran levinneisyysalueella Natura-alueiden suojeluperusteisiin on tulossa tarkennuksia metsäpeuran osalta (Uusi päivitetty aineisto on odottamassa käsittelyä Lajitieto.fi tietokannassa: Julkaisematon Natura2000 alueiden päivitys – metsäpeura, (Lajitieto.fi)).

Pintavesistöjen kannalta on olennaista suunnitella hankkeen työt ja rakenteet niin, että vältetään kaikkea kiintoainekuormitusta alueen uomiin: valumavesien ohjailu, ojien selkeytysaltaat, maansiirtotöiden ajoitus, voimaloiden, sähkönsiirtolinjojen ja huoltoteiden sijoitus alueelle on tehtävä lähivesistöt huomioiden. Yhteisvaikutuksia tarkastellessa tulee huomioida, että jokivesistössä vesistöön päätyvä kuormitus (erityisesti humuskuormituksen tapainen hienojakoinen aines) vaikuttaa veden laatuun kuormituspisteestä alavirtaan päin koko joen matkalla, toki laimentuen virtaaman kasvaessa.

Hankealueen ympäristöön sijoittuu (n. 35 km säteelle) parikymmentä eri vaiheessa olevaa tuulivoimahanketta ja useita aurinkovoimahankkeita. Hankealueen välittömään läheisyyteen sijoittuu tuotannossa oleva Konttisuon ja suunnitteilla oleva Kimpilamminkankaan tuulivoimapuisto. Tämän hankkeen selostusvaiheessa tulee kiinnittää erityisesti huomiota hankkeen yhteisvaikutuksiin. Direktiivilajien asuttamilla alueilla on otettava huomioon muun tuulivoima- ja uusiutuvan energian rakentamisen ja maankäytön yhteisvaikutus kaikkien kyseisten lajien elinmahdollisuuksien muutoksiin. Luke huomauttaa, että osalla lajeista mahdollinen vaikutusalue (yhteisvaikutukset) saattaa olla hyvin laaja. Tilanne on tällainen, kun samoille reviireille (esim. suurpedot, metsäpeura) ja lajin esiintymisalueille suunnitellaan useita tuulivoimahankkeita. Hankkeen vaikutuksia arvioidessa on tärkeää huomioida, että yhtenäiset häiriöttömät luontoalueet ovat tärkeitä ihmistoimintaa karttaville lajeille kuten suurpedot. Luke huomauttaa myös, että Natura2000 alueiden läheisyyteen sijoittuvassa tuulivoimarakentamisessa on kiinnitettävä erityistä huomiota sellaisiin herkkiin lajeihin, joiden tilankäyttö on laajaa ja/tai joiden laadukkaista elinympäristöistä on Suomessa puute.

Tuulivoiman vaikutuksia metsästykseseen on syytä myös arvioida huolellisesti. Metsästystä tuulivoima-alueilla saattaa rajoittaa mm. riski vahingoittaa toisen omaisuutta (tuulivoimaloiden lavat) ja siihen liittyvät korvausvelvollisuudet. Ruotsissa ja Norjassa tehtyjen alustavien kyselytutkimusten ja saalistilastojen perusteella tuulivoimalla saattaa olla negatiivisia vaikutuksia metsästykseseen ja ammuttujen hirvien määrään tuulivoima-alueilla (...).

Lausunnon tiivistelmä

Metsäpeuran osalta tulee huomiota kiinnittää kokonaisvaikutusten arviointiin varovaisuusperiaate huomioiden. Luke huomauttaa, että kanalintujen esiintymisen selvittämiseksi suunnittelualueella olisi hyvä tehdä soidinpaikkaselvitykset useampana peräkkäisenä vuotena. Tällöin soidinpaikkaselvitys antaisi paremman kuvan alueen merkityksestä kanalinnuille, kuin yksittäisenä keväänä tehty selvitys. Selostusvaiheessa tulee kiinnittää huomiota erityisesti ympärillä sijaitsevien tuulivoimahankkeiden ja tulevien tuulivoimasuunnitelmien yhteisvaikutuksiin laajemmassa mittakaavassa. Lisäksi on tärkeää keskittyä ekologisten yhteyksien säilyttämiseen. Pintavesistöjen kannalta on olennaista suunnitella hankkeen työt ja rakenteet niin, että vältetään kaikkea kiintoainekuormitusta alueen uomiin.

Metsähallitus

Hankealue sijaitsee Ähtärin kaupungin pohjoisosassa Ison Koirajärven harjuaalueen länsipuolella. Suunniteltu tuotantoalue rajautuu pääosin Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:ssa (maakuntavaltuusto hyv. 16.9.2024, maakuntahallitus saattanut voimaan 17.12.2024) esitetylle Juoleikonkankaan tuulivoimaloiden alueelle. Maakuntakaavan suunnittelumääräyksen mukaan tuulivoima-alueen yksityiskohtaisessa suunnittelussa tulee turvata metsäpeuran vaellusreittien ja lisääntymisalueiden säilyminen sekä huomioida alueen itäpuolelle rajautuvan Arpaisten alueen virkistysarvojen säilyminen. Arpaisten alue on määritelty maakuntakaavassa myös luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaaksi alueeksi, johon Ison Koirajärven harjun Natura-alue myös kuuluu. Harjuaalueen lisäksi tuotantoalue pohjoispuolelle sijoittuu Isojärven ja Iso-Manalaisen ympäristön suot - aluekokonaisuus, joka kuuluu soidensuojelun täydennysohjelmaan.

Metsähallitus katsoo, että YVA-ohjelma antaa laajan kokonaiskuvan YVA-menettelyssä arvioitavasta hankkeesta ja sen ympäristövaikutuksista. YVA-ohjelma on luonteeltaan kuitenkin yleispiirteinen eikä esimerkiksi vaikutusten arvioinnissa käytettäviä menetelmiä kuvata YVA-ohjelmassa yksityiskohtaisesti. YVA-selostuksessa tulee kiinnittää huomiota arviointimenetelmien esittämiseen. Arvioinneissa tulee pyrkiä hyödyntämään kvantitatiivisia arviointimenetelmiä sekä kartta-, ilma- ja valokuvatarkastelua, jotta lukijan on mahdollista muodostaa arviointien perusteella näkemyksensä hankkeen vaikutuksista ja niiden merkittävyydestä.

Arvioitavat hankevaihtoehdot

YVA-ohjelman (kpl 3.1.) mukaan YVA-menettelyssä arvioidaan tuotantoalueen osalta kahta vaihtoehtoa (VE1, VE2). Vaihtoehdot poikkeavat kuitenkin vain yhden voimalan osalta toisistaan, eikä niiden kokonaisvaikutuksista ole tästä syystä todennäköisesti mahdollista löytää suuria eroja. YVA-selostuksessa vaikutuksia tulee hankevaihtoehtojen lisäksi kuvata myös voimalapaikkojen suhteen, jotta eri voimalapaikkojen merkitystä kokonaisvaikutusten kannalta on mahdollista arvioida. Voimalapaikka nro 1 sijoittuu molemmissa hankevaihtoehdoissa erilleen muista voimaloista ja sen toteuttaminen laajentaa tuotantoaluetta pohjoiseen. Metsähallitus esittää, että YVA-selostuksessa tarkastellaan mahdollisuuksia erillään olevan voimalapaikan siirtämiseksi lähemmäs muita tuulivoimaloita tai vaihtoehtoisesti perustellaan voimalapaikan valinta.

Vaikutukset luonnonsuojelu- ja Natura-alueisiin

Valtion suojeluun varatut alueet sijoittuvat tuotantoalueen läheisyydessä Ison Koirajärven harjun Natura-alueelle (FI0800120, SAC), joka rajautuu noin 800 metrin päähän lähimmästä voimalapaikasta sekä 40 metrin (SVEe) tai 150 metrin (SVEp) päähän sähkönsiirtovaihtoehdoista. Iso Koirajärven harju kuuluu Natura-alueen ohella myös harjajensuojeluohjelma-alueeseen. Aluetta ei ole vielä perustettu luonnonsuojelualueeksi.

YVA-ohjelman (kpl 8.2.4) mukaan hankkeesta laaditaan Ison Koirajärven harjun Natura-alueen osalta arvio Natura-arvioinnin tarpeellisuudesta (nk. Natura-tarveharkinta). Metsähallitus katsoo, että Natura-tarveharkinta on todennäköisesti riittävä alueen suojeluperusteet huomioon ottaen. Koska hankkeessa suunnitellut voimajohtokäytävät rajautuvat hyvin lähelle Natura-aluetta, tulee Natura-tarveharkinnan tueksi esittää asiantuntija-arvion lisäksi kuvaus johtokäytävän sijoittumisesta suhteessa Natura-alueeseen, jotta hankkeen vaikutukset (reunavaikutus, vaikutus pintavesiin) alueen suojeluperusteena oleviin luontotyyppeihin on mahdollista arvioida. Sanallista arviointia tulee Natura-tarveharkinnassa täydentää ilma- ja valokuvatarkastelulla, jolla vaikutuksia pystytään kuvamaan yksityiskohtaisesti.

Vaikutukset metsäpeuraan

Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:n suunnittelumääräyksessä Juoleikonkankaan tuulivoima-alueen osalta veloitetaan huomioimaan metsäpeuran vaellusreittien ja lisääntymisalueiden säilyminen. Metsäpeura on tuotantoalueen pohjois- ja koillispuolella sijaitsevien Matosuo- ja Aittosuo-Leppäsuo-Uitusharjun Natura-alueiden suojeluperustelaji. Lajia on Luonnonvarakeskuksen ja Metsähallituksen esityksessä ehdotettu lisättäväksi myös Ison Koirajärven harjun Natura-alueen suojeluperusteisiin. YVA-ohjelman (kpl 8.4.) mukaan hankkeen vaikutuksia metsäpeuraan arvioidaan tutkimus- ja seurantatietoon perustuen. Metsäpeuraselvityksen tavoitteena on selvittää alueella mahdollisesti sijaitsevat metsäpeuran laidun- ja vasomisalueet ja vaellusreitit sekä laatia riittävä selvitys metsäpeuratilanteesta hankealueella ja sen vaikutusalueella. Lisäksi osana hanketta on YVA-ohjelman mukaan jo tehty erillisiä talvijälkilaskentoja.

Metsähallitus näkee erillisen metsäpeuraselvityksen hankkeen yhteydessä tarpeellisenä. Toteutuessaan suunniteltu hanke lisää ihmistoiminnasta aiheutuvaa häiriötä Iso Koirajärven harjualueen läheisyydessä, mikä voi vaikuttaa myös metsäpeuran esiintymiseen. Metsäpeuravaikutusten osalta YVA-selostuksessa tulee huomioida lajin kannalta potentiaaliset elinympäristöt myös Ison Koirajärven harjun Natura-alueella, jonka suojeluperusteisiin metsäpeuraa on esitetty lisättäväksi ja jonne tuulivoimaloiden häiriövaikutukset todennäköisesti ulottuvat. Metsähallitus huomauttaa, että metsäpeuran esiintymisestä on Juoleikonkankaan alueelta vasta melko vähän tietoa. Tästä syystä metsäpeuraselvityksessä tulee varsinaisten metsäpeurahavaintojen ohella pyrkiä arvioimaan myös alueelle sijoittuvien elinympäristöjen soveltuvuutta metsäpeuralle. Metsähallitus ja Luonnonvarakeskus julkaisivat kesäkuussa 2024 elinympäristömallin metsäpeuran kannalta potentiaalisista vasomisalueista (<https://www.metsa.fi/ennustekartta-auttaa-tunnistamaan-metsapeuralle-tarkeatvasanhoitoymparistot/>). Elinympäristömallin lisäksi metsäpeuran vaelluskäyttäytymistä on analysoitu osana kansainvälistä GIUM-yhteistyötä (Global Initiative for Ungulate Migration, <https://www.cms.int/en/gium>).

Ähtärin ja Soinin alueelle suunnitellaan samanaikaisesti useita tuulivoimahankkeita, joilla voi olla yhteisvaikutuksia metsäpeuran kannalta. Arvioitaessa Juoleikonkankaan hankkeen vaikutuksia metsäpeuraan tulee huomioida myös muut alueelle sijoittuvat tuulivoimahankkeet sekä näiden yhteisvaikutukset metsäpeuran kannalta potentiaalisten lisääntymisalueiden ja Natura-alueiden välisiin ekologiin yhteyksiin. Arvioinnissa tulee huomioida myös hankkeissa toteutettavat voimalinjat, jotka ulottuvat myös varsinaisen tuotantoalueen ulkopuolelle.

Vaikutukset linnustoon

Hankealueen pesimälinnustoa on YVA-ohjelman (kpl 8.3) selvitetty vuoden 2024 aikana pöllö-, kanalintu- ja pesimälinnustaselvityksillä, kevät- ja syysmuuton tarkkailulla (10+10 pv) sekä erillisellä päiväpetolintutarkkailulla (10 pv). Metsähallitus katsoo, että tehdyt selvitykset vaikuttavat pääosin perustelluilta. Selvitysmenetelmiä, selvitysten kohdentamista maastossa tai saatuja tuloksia ei YVA-ohjelmassa kuvata, minkä vuoksi selvitysten kattavuuteen ei ole YVA-ohjelman yhteydessä mahdollista ottaa kattaa.

Metsähallitus lausuu hankkeen vaikutuksista vastuullaan olevan petolinnun osalta tarkemmin lausunnon liitteessä 1. Metsähallitus katsoo, että selvitysten maastotyömäärä vaikuttaa päiväpetolintujen osalta riittävältä edellyttäen, että muutonseurannan yhteydessä on havainnoitu myös paikallisten, keväällä soidintavien päiväpetolintujen esiintymistä. Selvitykset, niissä käytetyt menetelmät (mm. seurantapaikat, näkymäsektorit) sekä tehdyt petolintuhavainnot tulee YVA-selostuksessa kuvata ja arvioida niiden perusteella edelleen lajien (ml. salassa pidettävä laji) esiintymistä ja suunnitellun tuotantoalueen merkitystä lajeille. Lisäksi YVA-selostuksessa tulee kuvata eri lajien reviirien ja mahdollisten pesäpuiden sijoittuminen suhteessa suunniteltuun

tuotantoalueeseen. YVA-ohjelman (kpl 8.3.2) mukaan hankkeen vaikutuksia kevät- ja syysmuuttoon arvioidaan törmäysmallinnuksella. Metsähallitus katsoo, että myös tuotantoalueen läheisyydessä pesivien petolintulajien törmäysriskit tulee pyrkiä arvioimaan törmäysmallinnuksen avulla. Mallinnus on perusteltu erityisesti Metsähallituksen vastuulla olevan petolintulajin osalta lajin tunnettujen reviirien vuoksi. Metsähallitus huomauttaa, että vaikka hankkeen vaikutukset olisivat yksinään vähäisiä, voivat hankkeiden yhteisvaikutukset nousta merkittäviksi useiden hankkeiden sijoittuessa samalle reviirille.

Vaikutukset virkistyskäyttöön

YVA-ohjelmassa (kpl 5.1.1) tunnistetaan ulkoilu- ja virkistyskäytön kannalta tärkeät kohteet hankealueen läheisyydessä. Metsähallitus toteaa, että suunnitellun tuotantoalueen itäpuolella kulkee Arpaisten ulkoilu- ja vaellusreitti, jonka yhteyteen on toteutettu myös muita palvelurakenteita (mm. Arpaisten kämpä ja kaksi laavua). Arpaisten ulkoilureitti kulkee osin Metsähallituksen hallinnassa olevalla Ison Koirajärven harjualueella. Metsähallitus on tehnyt reitin ylläpidosta käyttöoikeussopimuksen Soinin kunnan kanssa. Metsähallitus katsoo, että tuulivoimalat tulevat näkymään ja mahdollisesti kuulumaan virkistyskäytössä oleville alueille. Tästä syystä tuulivoimaloiden näkymä-, melu- ja varjostusvaikutusten arviointi suhteessa mm. virkistyskäytön kannalta keskeisiin reitteihin sekä taukopaikkoihin tulee YVA-menettelyssä toteuttaa huolellisesti. Alueen keskeisten reittien ja taukopaikkojen osalta tulee YVA-menettelyssä laatia kuvasovitteita, jotta tuulivoimaloiden näkymistä alueen käyttäjille pystytään havainnollistamaan.

Vaikutukset metsästykseen

Metsähallitus katsoo, että YVA-ohjelmassa (kpl 5.1.2) on ansiokkaasti tunnistettu Arpaisten alueen merkitys metsästysalueena. Metsähallituksen hallinnoima Arpaisten valtionmaa on sekä pienriistan- että hirvenmetsästyksen lupa-aluetta. Metsähallitus toteaa, että valtion pienriistan metsästysalueet ovat tarkoitettu kaikille metsästäjille ja ne tarjoavat metsästysmahdollisuuksia myös ihmisille, joilla ei ole muutoin mahdollista metsästää esimerkiksi puuttuvan seurajäsenyyden tai maanomistuksen vuoksi. Metsähallituksen metsästyslupa-alueiden merkitys on etenkin eteläisessä Suomessa suuri. Metsähallitus katsoo, että YVA-menettelyssä tulee arvioida hankkeen vaikutukset erätalouskäyttöön huomioiden metsästysseurojen lisäksi Metsähallituksen metsästyslupa-asiakkaat. Pienriistolupa-asiakkaiden kokemuksia tuulivoima-alueiden läheisyydessä metsästämisestä sekä suhtautumista tuulivoimatuotantoon valtion pienriistolupa-alueilla selvitetään Metsähallitukselle tämän lausunnon antamisen aikaan valmisteltavana olevassa opinnäytetyössä. Opinnäytetyötä tehdään yhteistyössä Luonnonvarakeskuksen kanssa.

LIITE (sisältää salassa pidettävää tietoa)

Puolustusvoimat, 2. logistiikkarykmentti

Ympäristövaikutusten arvioinnissa Puolustusvoimien toiminta on otettava huomioon osana terveellistä ja turvallista elinympäristöä koskevaa valtakunnallista alueidenkäyttötavoitetta. Alueidenkäytön suunnittelussa maanpuolustuksen kehittämistarpeet ja toimintamahdollisuudet tulee huomioida myös alueidenkäyttölain 4 a § perusteella. Merkittävin ja laaja-alaisin tuulivoimaloista aiheutuva vaikutus kohdistuu puolustusvoimien aluevalvonnassa käyttämiin sensorijärjestelmiin. Tällä voi olla merkittäviä vaikutuksia puolustusvoimien lakisääteisen aluevalvontatehtävän suorittamiselle (Laki puolustusvoimista 551/2007 ja aluevalvontalaki 755/2000).

Puolustusvoimat toteaa, että YVA-ohjelmassa on käsitelty hankkeen vaikutuksia Puolustusvoimien toimintaan. Luvussa 3.7.6. (Puolustusvoimien hyväksyntä) on todettu, että Puolustusvoimien antama

lausunto hankkeen hyväksyttävyydestä on edellytyksenä hankkeen toteutumiselle. Puolustusvoimat muistuttaa, että hankkeelle tulee saada hanketietoihin perustuva, myönteinen Pääesikunnan hyväksyttävyytlausunto ennen tuulivoimaloiden rakentamisen mahdollistavan kaavan hyväksyntää. Jos toteutettavien tuulivoimaloiden lukumäärä on suurempi, tuulivoimalat ovat yli 10 metriä korkeampia tai sijoittelu poikkeaa yli 100 metriä hyväksyttävyytlausunnon mukaisista tiedoista, Pääesikunnalta tulee saada uusi lausunto hankkeen hyväksyttävyydestä ja selvitystarpeista. Puolustusvoimat toteaa, että Pääesikunnan lausunnolla hankkeen hyväksyttävyydestä ei oteta kantaa sähkönsiirron mahdollisiin vaikutuksiin.

Seinäjoen museot

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus on pyytänyt alueelliselta vastuumuseolta lausuntoa Ähtärin Juoleikonkankaan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta.

UPM Wind West Oy suunnittelee Ähtäriin enintään 9 uuden tuulivoimalan rakentamista. Hankealue sijoittuu Ähtärin pohjoisosaan, Soinin kunnan rajalle. Sähkönsiirto sijoittuu osittain Soinin kunnan puolelle. Suunniteltujen voimaloiden napakorkeus on enintään 200 metriä, roottorin halkaisija enintään 200 metriä ja voimaloiden kokonaiskorkeus enintään 300 metriä. Suunniteltujen tuulivoimaloiden yksikköteho tulisi olemaan enintään 10 megawattia (MW). Arvioitavat tuulivoimalavaihtoehdot:

VEO: Hanketta ei toteuteta.

VE1: Hankealueelle rakennetaan 9 uutta tuulivoimalaa. Tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä ja yksikköteho enintään 10 MW.

VE2: Hankealueelle rakennetaan 8 uutta tuulivoimalaa. Tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä ja yksikköteho enintään 10 MW.

Arvioitavat sähkönsiirron vaihtoehdot:

Sähkönsiirrossa tarkastellaan kahta eri vaihtoehtoa, jotka molemmat ovat 110 kV ilmajohtoreittejä ja päätyvät Alajärvi-Petäjävesi 110 kV sähkönsiirtolinjan varteen. Hankealueelle varaudutaan rakentamaan sähkövarastokokonaisuus. SVE pohjoinen: 110 kV ilmajohtoreitti (7, 9 km) kulkee hankealueen pohjoisosan sähköasemalta kohti koillista, ja ohittaa Iso Koirajärven harjun Natura-alueen pohjoispuolelta, ja päättyy Alajärvi-Petäjävesi 110 kV sähkönsiirtolinjan yhteyteen suunnitteilla olevaan sähköasemaan. SVE eteläinen: 110 kV ilmajohtoreitti (10, 2 km) kulkee hankealueen keskeltä sähköasemalta kaakkoon, kääntyy itään, kiertää Iso Koirajärven Natura-alueen eteläpuolelta, ja päättyy Alajärvi-Petäjävesi 110 kV sähkönsiirtolinjan yhteyteen suunnitteilla olevaan sähköasemaan.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Ympäristövaikutusten arviointia ja hankkeen kaavoitusta varten on jo vuonna 2024 tehty hankealueen ja sähkönsiirtoreittien arkeologinen inventointi. Inventoinnin on tehnyt Museoviraston Arkeologiset kenttäpalvelut. Inventoinnissa kaikki suunnitellut voimaloiden ja sähköasemien paikat, uusi tiestö ja niiden viereen suunniteltu maakaapelointi on käyty jalkaisin maastossa läpi. Suunniteltujen voimaloiden paikat on tarkastettu noin hehtaarin alueelta ja tiestö noin 50 metrin leveydeltä. Uuteen maastokäytävään suunnitellut ilmajohtoreitit on inventoitu 200 metriä suunnitellun linjan molemmin puolin ja nykyisen voimajohtoon viereen suunniteltu voimajohto 100 metriä suunnitellun linjan molemmin puolin. Inventoinnissa löytyi 21 uutta kohdetta. Kohteista 18 on tervahautoja, 2 asuinpaikkoja (torpan paikka ja talon paikka) ja 1 vesimyllyn paikka. Kohteista 15 sijaitsee tuulivoimahankealueella ja 6 kohdetta sähkönsiirtoreiteillä. Kohde Miihukangas (muinaisjäänneostunnus 1000036830) oli ennen inventointia luokiteltu mahdolliseksi muinaisjäännekokseksi ja se on merkitty

peruskarttaan tervahautana. Inventoinnissa todettiin, että paikalla on kaksi vierekkäistä hiilimiilun pohjaa ja kohteen laji tulee muuttaa muinaisjäännösrekisterissä kiinteäksi muinaisjäännökseksi. Ennestään tunnetun Mustikkakosken (1000043549) kivikautisen esineen löytöpaikan tarkastuksessa ei havaittu merkkejä kivikautisesta asuinpaikasta.

YVA-ohjelman (s. 90) mukaan vaikutusten arvioinnissa tarkastellaan muinaisjäännöksen suoja-alueelle kohdistuvia suoria tai välillisiä, esimerkiksi mahdollisia rakentamisen aikaisia, vaikutuksia. Tapauskohtaisesti huomioidaan myös muinaisjäännöksen mahdollinen suhde ympäröivään maisemaan. Museo muistuttaa, että hankealueen laajentuessa tai sähkönsiirron reittivaihtoehtojen muuttuessa tulee arvioida arkeologisen selvityksen täydentämisen tarve. Vaikutusten arvioinnissa tulee ottaa huomioon myös arkeologisten kohteiden lähimaisemaan kohdistuvat vaikutukset.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

YVA-menettelyssä tullaan arvioimaan hankkeen vaikutuksia maisemaan näkymäalueanalyysin ja havainnekuvien avulla. Arviointiohjelman mukaan tarkastelualue ulottuu kaukovaikutusalueelle, aina noin 30 kilometrin etäisyydelle saakka. Museo esittää, että näkymäalueanalyysi tehtäisiin teoreettisen maksiminäkyvyysalueen mukaisesti 40 km säteellä hankealueesta. Sen avulla voidaan arvioida, onko tarpeellista arvioida maisemavaikutuksia tarkemmin myös maksiminäkyvyysalueen osalta. Sähkönsiirtoreitin vaikutuksia maisemaan ja kulttuuriympäristöön tarkastellaan 1-3 kilometrin säteellä voimajohtoaukeasta. Tätä museo pitää riittävänä.

YVA-ohjelmassa on huomioitu Etelä-Pohjanmaan alueen valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävät maisema-alueet sekä rakennetut kulttuuriympäristöt. Hankealueen vaikutusalueella on myös runsaasti inventoinneissa tunnistettua paikallista rakennettua kulttuuriympäristöä. Näistä esimerkiksi Soinissa sijaitsevat Kalun kylä, Ulvo-Vehunkylä, Hautakylä ja Parviaisenkylä sekä Ahtärinjärven ranta-alueet on huomioitava maisemavaikutusten arvioinnissa. Lisäksi museo tähdentää Arpaisten retkeilyreittiä ja sen luonnonmaisemaan kohdistuvien kielteisten vaikutusten arvioimisen ja ehkäisemisen tärkeyttä. Suunnittelussa tulee pyrkiä arvokkaiden luonnonmaisemien säilymiseen vapaina suurikokoisista rakennetun ympäristön elementeistä (tuulivoimalat, sähkönsiirtolinjat).

Soinin kunta

Hankkeen vaikutukset Soinin Kolunkylän sekä vakituiseen asutukseen että alueen vapaa-ajan asutukseen ovat merkittävät. Erityisesti voimala VE1, joka on irrallaan muista, sijoittuu Kolun kyläalueen läheisyyteen ja aiheuttaa selkeästi suurimmat ympäristövaikutukset. Ympäristövaikutustenarviointi onkin laadittava huolellisesti, todellisia voimalakokoja käyttäen sekä laadittava havainnekuvat merkittävistä paikoista, asutus huomioiden. Yhteisvaikutukset Kimpilamminkankaan alueen kanssa on laadittava sekä ihmisten että eläimistön osalta. Sähkönsiirtolinjana esitetään eteläistä linjausta jolloin vaikutukset Arpaisten reitille jäävät vähäisemmiksi.

Suomen Erillisverkot Oy

Hankkeella ei ole vaikutusta Suomen Erillisverkot Oy:n Verko-operaattoripalvelut liiketoimintaan.

Suomenselän Lintutieteellinen Yhdistys

Toteutuessaan Juoleikonkankaan tuulivoimahanke vahvistaisi osaltaan Suomen energiahuoltoa, edistäisi Suomen energiaomavaraisuutta ja edesauttaisi Suomen hallituksen ilmasto- ja energiastrategian toteutumista. Tuulivoimaloiden sijoittelu on kuitenkin myös ympäristökysymys, ja väärin sijoitettuna tuulivoimaloiden haitat kasvavat hyötyjä suuremmiksi. Ensiksi on todettava, että Juoleikonkankaan hankealue muodostaa läheisen Kimpilamminkankaan hankealueen kanssa

käytännössä yhden suuren, seudullisesti merkittävän tuulisähkön tuotantoalueen (kuva 8). Etäisyys VE1:ssä ja VE2:ssa numerolla 1 merkitystä voimalasta Ähtärin Kimpilamminkankaan voimaloihin 5 ja 7 (Ähtärin kaupungin osayleiskaavan kaavaehdotus) on vain n. 3,5 km. Tämä ei vastaa maakuntavaltuuston hyväksymän Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:n merkintöjä, vaan hankealuetta on huomattavasti laajennettu (kuva 42).

Hankealue sijoittuu Arpaisten suositun päiväretkeilyalueen läheisyyteen ja tulee toteutuessaan rikkomaan luonnonrauhasta ja meluttomuudesta tunnettua seutua ja alentamaan tämän erämaisen hiljaisen seudun arvoa virkistätymiskohteena. Linnuston osalta emme voi antaa tarkkaa arviota viime vuoden linnustoselvitysten raporttien vielä puuttuessa, mutta yleisellä tasolla on kiinnitettävä erityistä huomiota tuulivoimalle herkkiin lajeihin, joita todennäköisesti esiintyy lähiympäristössä, osa niistä itse hankealueella. Näitä ovat

- kaartelevat suuret petolinnut (maakotka, kalasääski), joilla on törmäysriski voimaloiden roottoreihin,
- huuhkaja joka hylkää herkästi reviirinsä tuulivoimaloiden noustessa lähiympäristöön,
- metso, jonka soidinpaikat ovat häiriöherkkiä mutta samalla elintärkeitä lajin lisääntymiselle, ja
- taigametsähanhi (Anser fabalis fabalis, Suomessa pesivä metsähanhen alalaji), johon tuulivoimaloilla on myös karkotusvaikutusta.

Kevätmuuttoselvityksen aloitusajankohdasta 20.3. (s. 109) johtuen aikainen petolintumuutto, varsinkin maakotkien osalta, on jäänyt huomaamatta. Sähkönsiirtoreiteistä pystymme lausumaan tarkemmin linnustoraporttien ollessa saatavilla.

Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiri ry

2 KARTTAA

UPM Wind West Oy suunnittelee Ähtäriin enintään 9 uuden tuulivoimalan rakentamista. Hankealue sijoittuu Ähtärin pohjoisosaan, Soinin kunnan rajalle. Sähkönsiirto sijoittuu osittain Soinin kunnan puolelle. Suunniteltujen voimaloiden napakorkeus on enintään 200 metriä, roottorin halkaisija enintään 200 metriä ja voimaloiden kokonaiskorkeus enintään 300 metriä. Suunniteltujen tuulivoimaloiden yksikköteho tulisi olemaan enintään 10 megawattia (MW). Hankealueen pinta-ala on noin 1 711 ha.

Olemme havainneet että, tuulivoimayhtiöillä on systemaattinen luonnoneliöstön sekä luonnonarvojen voimakas heikentäminen käynnissä, jossa vähätellään ja vesitetään jo olemassa olevaa tutkimustietoa hankekohtaisilla näennäisillä selvityksillä ja maastokartoituksilla.

7.1.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Kappale on kokonaisuudessaan harhaanjohtava ja turhaa tekstiä täyteenä, luomassa väärää positiivista kuvaa tuulivoimateollisuudesta. Valitettavasti tuulivoimateollisuuden sijoittaminen keskelle erämaisia ja metsäisiä alueita ei edistä bio- ja kiertotaloutta, kestävää luonnonvarojen käyttöä, varautumista ilmastonmuutoksen vaikutuksiin, merkittävien liikennejärjestelmien vahvistamiseen eikä virkistysalueiden laatuun ja määrään. Jos hanke toteutuu, aiheuttaa se merkittävää haittaa läheiselle virkistysalueelle sekä erämaa- ja luontokohteille. Sen myötä tuhoutuu myös hiljainen ja pimeä alue. Hankeen toteutuessa pirstoutuvat elinympäristöt ja aiheutuu pysyvä metsäkato, jonka myötä hiilinielut heikentyvät alueella. SLL Pohjanmaan piiri muistuttaa, että uusi luonnonsuojelulaki astui voimaan 1.6.2023. LSL:n 7 §:n varovaisuusperiaatteen (EU:n varautumisperiaate) mukaan lain mukaisessa päätöksenteossa on kiinnitettävä huomiota luonnon monimuotoisuuden merkittävän vähenemisen uhkaan. Suomen biodiversiteettipolitiikka pohjaa kansalliseen biodiversiteettistrategiaan ja

toimintaohjelmaan. Strategiassa huomioidaan kansallisten tavoitteiden lisäksi YK:n luonnon monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen tavoitteet sekä EU:n biodiversiteettistrategia. Pohjalaismaakunnilla on myös oma LUMO-ohjelma, jonka tarkoitus on löytää keinot luontokadon pysäyttämiseen 2030 mennessä ja vuonna 2035 mennessä maakunnat ovat jo luontoposiitiivisia.

KARTTA

Suojaetäisyydet

Suojaetäisyys on aivan liian pieni voimaloiden kokoon nähden. Suojaetäisyyden tulee olla vähintään viisi kilometriä asuin- ja lomakiinteistöihin. Suojavyöhykkeiden tulee olla riittävän laajat, vähintään 10 kertaa voimaloiden siipien pyyhkäisykorkeus myös seuraaviin kohteisiin nähden

- luonnonsuojelualueista
- Natura-alueista
- soidensuojelualueista
- pohjavesialueesta
- viheryhteyskäytävistä
- virkistysalueista

Suojavyöhykkeen laajuus riippuu kohteen ominaisuuksista. SLL Pohjanmaan piiri on linjannut hallituksen kokouksessaan, ettei se tule puoltamaan yhtään tuulivoimahanketta, elleivät riittävät suojaetäisyydet toteudu. Juoleikonkankaan hankealue on laajennettu maakuntakaavan vastaiseksi. Siinä on kiinni Arpaisten reitti, joka sijoittuu noin 1 kilometrin matkalta hankealueelle ja noin 8,6 kilometrin osuudelta voimaloiden välittömään lähiympäristöön (alle 2 kilometriä voimaloista) Reitti sijoittuu lähimmillään 1 kilometrin etäisyydelle voimalasta (VE1 ja VE2). Natura-alue, jossa on yhtenä suojeluperusteena metsäpeura, pohjavesialue, retkeilyreitti ja soidensuojelun täydennysohjelma, joten suojaetäisyydet eivät toteudu suunnitelman mukaan riittävässä laajuudessa, hankkeen saa unohtaa.

Linnusto

Linnustoselvitykset tulee suorittaa oikea-aikaisesti, riittävässä laajuudessa ja usean vuoden ajan, jotta voidaan poissulkea myös vuosien välinen vaihtelu ja vaihtelevan ravintotilanteen vaikutukset. Metsäkanalintujen soidinpaikkaselvitys tulee tehdä useampana peräkkäisenä vuotena eikä vain muutamana päivänä. Suurten petolintujen lento- ja saalistusreitit tulee selvittää ja mallintaa. Lintujen törmäysriski nousee huomattavaksi, jos suunnitellut rakennelmat sijaitsevat pesäpaikan /yöpymispaikan ja ruokailualueen välissä, tällöin linnut lentävät yleensä matalalla. Linnuston kevät- ja syysmuuttoselvitys (10 + 10 päivää) ei ole riittävällä tasolla, koska hankealue sijoittuu kurjen kevät- ja syysmuuttoreitille. Muuttolintujen osalta Ympäristöministeriön ohjeistusta tarkkailupäivien määrästä ”Linnustovaikutusten huomioiminen tuulivoimarakentamisessa” tulee noudattaa. Siinä ohjeistetaan käyttämään muutontarkkailuun 30 päivää keväällä ja 30 päivää syksyllä, koska hankealueen läheisyyteen on tulossa huomattava määrä tuulivoimaloita.

YVA-ohjelman sivuilla 109, 110/ 133 todetaan mm. seuraavaa: ”Tuulivoimaloiden tuottama ääni sekä lapojen pyöriminen ja sen takia valojen ja varjojen välkkyminen lasketaan häirintävaikutuksiksi. Häirinnän takia alue saattaa muuttua epäsuotuisaksi pesimä- ja ruokailutarkoitukseen. Lintujen joutuessa kiertämään tuulivoima-alueen päästäkseen saalistus- tai muuttoreiteilleen puhutaan estevaikutuksesta. Tämä johtaa lisääntyneeseen energiankulutukseen, joka voi alentaa lintujen kuntoa ja lisääntymismenestystä. Elinympäristömuutokset taas voivat olla suoria muutoksia elinympäristön

tuhoutuessa tai epäsuoria muutoksia, jolloin esimerkiksi ravintotilanne muuttuu epäsuotuisammaksi (Ympäristöministeriö 2016b).” Todetut vaikutukset ovat kestäättömiä, joten hanketta ei tule toteuttaa. Tuorein luontovaikutustutkimus on Sykeltä: YouTube- kanavalla, Maatuulivoiman ja aurinkovoiman luontovaikutukset - Hiilineutraali-webinaari 11.2.2025. Uusia maatuulivoima-alueita kaavoitettaessa tulee suunnittelussa noudattaa varovaisuusperiaatetta ja tarveharkintaa.

Liito-orava

Liito-oravan esiintyminen tulee selvittää useina peräkkäisinä vuosina, jotta saadaan tarkempi kuva elinpiireistä. Yhden naaran lisääntymis- ja levähdyspaikat vaihtelevat ja niiden koko on 4–6 ha, joten lisääntymis- ja levähdyspaikan turvaamiseksi ja varmistamiseksi, tulee jättää riittävästi lisääntymismetsää mutta myös vaellusreittejä. Viittaamme seuraavaan tutkimukseen: Wistbacka Ralf, Uhanalaisen liito-oravan (*Pteromys volans*) populaatioiden seuranta ja suojele – viitteitä kestävästä metsätalouden kehittämistyölle, Oulun yliopiston tutkijakoulu; Oulun yliopisto, Luonnontieteellinen tiedekunta Acta Univ. A781, 2023. Muistutamme, että varovaisuusperiaatteen mukaisesti liito-oravakartoituksia tulee tehostaa ja jatkaa, jotta kaikki lajin kulkureitit, lisääntymis- ja levähdyspaikat voidaan paikallistaa. Lisäksi liito-oravan esiintyminen tulee selvittää useina peräkkäisinä vuosina, jotta saadaan tarkempi kuva elinpiireistä. Liito-orava on EU:n luontodirektiivin IV (a) laji, minkä lisäksi se on luokiteltu vaarantuneeksi (VU) Suomessa. Luonnonsuojelulain (9/2023) 78 §:n mukaan tiukkaa suojelua vaativia levähdys- ja lisääntymispaikkoja ei saa hävittää eikä huonontaa. KHO on antanut päätöksen (2451/2023), jossa se ottaa kantaan EUT:n päätös C/477/19 Mikä tarkoittaa: aikaisemmin tunnistettua lisääntymis- ja levähdyspaikkaa ei saa hävittää eikä heikentää, jos alue edelleen soveltuu liito-oravalle, vaikka merkkejä liito-oravan esiintymisestä tarkastaessa ei löydetäisi -> asumaton paikka on edelleen suojeltu. Tuulivoimamelun infraäänien vaikutusta liito-oraviin ei ole tutkittu vielä ollenkaan.

Eliöstö

Alueella esiintyvät hyönteiset, pieneliöt sekä maaperän pieneliöt tulee myös kartoittaa, koska siellä esiintyy myös kirjooverkkoperhonen. Viitasammakon ja lepakoiden osalta tulee selvitykset tehdä oikea-aikaisesti sekä kartoittaa useampana vuotena, että saadaan tarkka kuva niiden elinpiireistä ja lepakoiden muuttoväylistä. Pelkkä yhden kauden ja yhden tai kahden päivän selvitykset eivät ole riittävän kattavia. Vuosittainen vaihtelu reviireillä voi olla suurta. Miten turvataan eliöiden reviirien riittävä koko ja laadukas elinympäristö, sekä viheryhteydet eli vaellusreitit?

Metsäpeura

Tärkeimmät metsäpeurojen esiintymisalueet sijoittuvat Maaherransuon ja Aittosuo – Leppäsuon – Uitusharjun Natura-alueille ja alueiden väliin. Natura-alueilla Metsäpeura on suojeluperusteena. Metsäpeura on porojen tapaan häiriöherkkä laji, joten tuulivoimaloiden sijoittamista sen ydinesintymisalueelle tulee välttää ja odottaa tarkempia tutkimuksia. Nykytutkimukset osoittavat jo, että suojavyöhykkeen tulee olla riittävä ainakin viisi kilometriä, varsinkin Natura-alueisiin, joiden suojeluperusteena on metsäpeura. Metsäpeuran on todettu välttelevän ihmisen rakennelmia, sorateita ja sähkölinjoja.

Hankkeiden toteutuessa metsäpeuran vasomis- vasanhoitoalueille kohdistuu häiriöitä ja kielteiset vaikutukset saattavat nousta merkittäviksi. Arvioinnin johtopäätös kuitenkin on, ettei vielä pystytä arvioimaan, missä määrin tuulivoimarakentaminen johtaa metsäpeuran kannalta käytettävissä olevan elinympäristöjen vähenemiseen. On ilmeistä, että vaikutukset ovat erittäin kielteiset, koska ei voida realistisesti arvioida tuulivoimaloiden yhteisvaikutuksia. Joten ennen päätösten tekoa on perusteltua odottaa meneillään olevan LUKE:n tutkimustuloksia tuulivoimarakentamisen vaikutuksista metsäpeuran elinympäristöön. Tässä tulisi erityisesti noudattaa ns. varovaisuusperiaatetta.

Eliöstö ja tutkimustieto

Tuoreen SYKE:n tutkimuksen mukaan eläimet ovat stressaantuneempia tuulivoimaloiden lähellä kuin elinympäristöissä, joissa ei ole tuulivoimaa. Luonnonvarakeskuksen (Luke) ja neljäntoista tuulivoimayhtiön yhteishankkeessa ”Metsäeläinten esiintyminen ja elinympäristöjen käyttö tuulivoimaloiden lähialueilla (WINDLIFE)” vuosina 2023–2027 tullaan selvittämään tuulivoiman vaikutuksia suteen, metsäpeuraan ja maakotkaan sekä poronhoitoon ja poronhoidon kustannuksiin, joten tieto tuulivoiman vaikutuksista on tulevaisuudessa lisääntymässä. Näitä tutkimustuloksia tulisi odottaa ennen laajamittaista tuulivoiman rakentamista.

Melu

KARTTA

Melua tulee mallintaa eri sääolosuhteissa ja eri vuoden aikoina, jotta saadaan selville merkityksellisen sykkinnän määrä. Se tulee ilmi vain tietynlaisissa sääolosuhteissa ja vuodenaikoina. ”Ympäristömelu taipuu aina kylmemmän ilman suuntaan, eli päivisin tuulivoimalan säteilevä ääni taipuu tavallisesti ylöspäin, koska ilmanlämpötila pienenee mentäessä ylöspäin. Yöaikana tilanne on toinen syyskesällä, syksyllä ja talvella, koska maanpinnan lämpötila on alhaisempi kuin ylempänä. Tällöin tuulivoimaloiden säteilemä ääni kaartuu alaspäin ja voi olla olennaisesti voimakkaampaa kuin päivällä.” (VTT:n entinen johtava tutkija ja äänenhallintaryhmän ryhmäpäällikkö ...) Jos aiotte jatkaa hankkeen valmistelua, tulee sen melumittaus toteuttaa autenttisissa olosuhteissa jo rakentuneilla alueilla. Lisäksi tulee ottaa huomioon yhteismeluvaikutus ja vaikutukset herkkien kohteiden eli asutuksen, avoimien pelto-, suo- ja vesialueiden maisemaan ja äänimaailmaan. Lisäksi melupäästön lähtöarvoihin tulee lisätä 5dB:n sanktio. Tuulivoimaloiden välinen etäisyys tulee olla riittävän pitkä. Liian lähelle toisiaan tuulen yläpuolella oleva voimala vaikuttaa voimakkaasti tuulen alapuolella olevan voimalan toimintaan. Seurauksena voi olla sekä voimalan tuottaman sähkötehon pieneneminen että pienitaajuuden melun ja infraäänien säteilyn voimakkuuden lisääntyminen. Hankealueiden läheisyys lisää melua ja yhteisvaikutuksia.

Mikromuovi

Mikromuovin leviäminen ympäristöön on yksi pahimmista piilohaitoista, joita tuulivoimarakentamiseen liittyy. Tuoreen saksalaisen tutkimuksen, Windkraft und unbekannte Auswirkungen auf die Umwelt (29.1.2025) mukaan yhden tuulivoimalan lavat voivat tuottaa jopa 30–150 kg mikromuovia vuodessa. Norjalainen tutkimus (Leading Edge erosion and pollution from wind turbine blades, 8.7.2021) puolestaan osoittaa, että kun lavan pituus ylittää 60 metriä, kasvaa lapojen eroosioongelma eksponentiaalisesti. Eroosiota tapahtuu, kun lavat altistuvat jatkuvasti vaativille sääolosuhteille, kuten UV-säteilylle, tuulelle, rakeille, jäälle, rankkasateelle ja lämpötilavaihteluille. Lisäksi ne keräävät hyönteisiä ja joutuvat alttiiksi jopa salamankuileille. Etenkin lapojen etupintaan kohdistuu kulutusta ja siksi ne vahvistetaan aineilla, jotka sisältävät ”ikuisuuskemikaalien” PFAS-yhdisteitä ja bisfenoli A:ta (BPA), jotka ovat tutkitusti ympäristölle ja terveydelle haitallisia. Mitä korkeammalla lavat pyörivät, sitä laajemmalle näistä irtoavat aineet leviävät. Tuulivoimaloiden mikromuovipäästöt ovat vakava ja kasvava ympäristöongelma, jota ei voida enää sivuuttaa.

Vieraslajit

Maankäytön kiihtyessä vieraslajien leviämiskasva on hallitsematon uhka varsinkin luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeillä alueilla sekä suojelualueiden reunoilla. Rakentaminen vaatii suurien maamassojen siirtämistä ja vaihtoa. Hankealueella oli jo havaintoja vieraslajeista. Vieraslajit kulkeutuvat työkonien renkaiden mukana alueelle tämä on otettava huomioon. Euroopan

parlamentin ja neuvoston asetuksen ((EU) N:o 1143/2014) ja laki vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta (1709/2015). Energiateollisuusalueiden rakennuttaja tulee velvoittaa, ettei käytetä saastuneita maamassoja alueilla. Toimijoille tulee asettaa usean vuoden seuranta- ja torjuntavelvoite vieraslajeille. On käynyt ilmi, että tuulivoimaloiden ympäristöjä, teitä ja sorakoita on käsitelty kasvinsuojeluaineilla, jotta ehkäistään kasvien kasvaminen. Tämä käytäntö aiheuttaa ympäristön pilaantumisriskin. Varsinkin vesistöjen ja pohjavesialueiden lähellä kasvinsuojeluaineiden käyttö tulee kieltää. Kasvinsuojeluaineet vaikuttavat ympäröivän kasvillisuuden lisäksi myös riistaan sekä muihin eläimiin.

Ekologinen kompensatio ja ennallistaminen

Hanketoimija UPM Wind West Oy olisi viimeistään seuraavassa vaiheessa syytä esittää vapaaehtoisesti luonnonsuojelulain mukaisia ekologistia kompensatiotoimia tai muita luontohyvytoimia. Vastuullinen hanketoimija esittää näitä toimia. Ähtärin kunnan olisi myös syytä ottaa tämä asia esille kyseisen hanketoimijan kanssa. Me SLL Pohjanmaan piiriltä olemme nostaneet esiin ekologisen kompensatian sekä luontohyvityksen monen hankkeen yhteydessä ja käyneet keskustelua hyvin tuloksin. Jos alueelle rakennetaan, tulee sen maankäyttö kompensoida riittävän laajasti ekologisen kompensatian keinoin, ennallistamalla samalta seudulta elinympäristöjä tai soita, joita häviää maankäytön alle. Kompensatioalueen tulee olla laajempi kuin hankealueen, koska luonnon monimuotoisuus ja ekosysteemien laatu heikkenee merkittävästi rakennusvaiheessa, eikä se palaudu koskaan entiselleen. Ekologista kompensatiota ei ole pelkkä puiden istutus, eikä paikallisten yhdistysten tukeminen tai tulipaikkojen rakentaminen metsästysseuroille. Huomautamme vielä, että maanvuokrasopimuksiin tulee kirjata velvoite, että hanketoimija perustaa purkurahaston ja maksaa voimalan sekä perustusten purkukustannukset sekä alueen ennallistamisen.

Lopuksi

SLL Pohjanmaan piirin mielipide on, että nykyiset biodiversiteettitavoitteet, jotka koskevat myös Ähtärin kuntaa ovat tuulivoimantuotannon kanssa selkeästi ristiriidassa keskenään. Siksi tämä alue tulee jättää rakentamatta tuulivoimantuotannolle, jotta voidaan tehdä korjausliike. Lisäksi kysymme:

- Mihin tätä hanketta tarvitaan?
- Mihin tällä alueella tuotettu sähkö on tarkoitus myydä?
- Mistä voimaloihin ja tiestöön tarvittava maa-aines tullaan hankkimaan kestävästi?
- Mikä on hankealueelta poistettavan puuston määrä? Kohteesta tulee tehdä koko elinkaaren aikainen hiilitaselaskelma, eikä pelkkiä suppeita hiilinielulaskemia.
- Miten varmistetaan tämän hankkeen vaikutusten puolueeton arviointi?

SLL Pohjanmaan piiri muistuttaa, että vihreä/puhdas siirtymä on muutos kohti kestäväää taloutta ja kasvua, joka ei perustu luonnonvarojen ylikulutukseen ja luonnon kantokyvyn heikentämiseen. Se nojaa kiertotalouteen ja luonnon monimuotoisuutta edistäviin ratkaisuihin. Siirtymä onnistuu vain, kun ilmaston rinnalla huomioidaan muut ympäristö- ja luontovaikutukset. Tämä on usein unohtunut vihreään/puhtaan siirtymän kiihtyessä. Globaaleja ilmastopäästöjä ei voida vähentää pelkästään tuulivoimarakentamisella Suomessa. Vihreää eli kestäväää siirtymää tulisi energiatalouden puolesta tarkastella alueellisesti. Sekä tuotantoa että kulutusta tulee kohtuullistaa ja energiaa tuottaa paikallisia vahvuuksia korostaen.

”Luontohaittamaksulla, maankäytönmuutosmaksulla tai rakentamista ja muuta maankäyttöä koskevalla velvoittavalla ekologisella kompensatiolla voitaisiin toteuttaa ”aiheuttaja maksaa” -

periaatetta ja hillitä luontohaittojen syntymistä ja siirtää maankäytön luontovaikutuksista syntyvää kustannusrasitusta niille toimijoille, jotka ovat vastuussa luonnon tilan heikentämisestä.” Luontopaneeli 2023 SLL Pohjanmaan piiri katsoo vastuullisimmaksi ja eettisimmäksi ratkaisuksi VEO

Säteilyturvakeskus

Ei lausuttavaa.

Telia

Telia Finland Oyj (Telia) kiittää lähettämästänne tuulivoimapuistohankkeen lausuntopyynnöstä. Telialla on huomautettavaa Juoleikonkankaan tuulivoimahankkeesta Ähtärissä. Hankealueen läpi tai lähellä kulkee Telian radiolinkki oheisen liitekartan mukaisesti.

Pyydämme toimittamaan lähimmäs linkkijänteitä suunniteltujen tuulivoimaloiden sijaintikoordinaatit Telialle, jotta radiolinkin ja voimaloiden todellinen etäisyys toisistaan voidaan vahvistaa ja tarvittaessa selvittää radiolinkin korvausvaihtoehdot ja arvioida korvauskustannukset. Kunkin tuulivoimalan lavan ja radiolinkin välinen etäisyys tulee olla aina vähintään 100 metriä. Telia edellyttää, että radiolinkin korvaamiseen liittyvät kustannukset hyvitetään Telialle tuulivoimahankkeen toimesta mikäli tuulivoimala katkaisee radiolinkin. Muussa tapauksessa linkkijänteen kohdalle suunnitellut tuulivoimalat on sijoitettava toisin tai jätettävä rakentamatta. Sähkönsiirtojohdoista pitää tehdä tuulivoimahankkeen toimesta erikseen vaarajänniteselvitys lähellä olevien Telian kaapeleiden osalta (risteämät ja rinnakkain kulkevat johdot). Lisätietoja antaa tarvittaessa production-desk@teliacompany.com.

Varsinais-Suomen ELY-keskus, kalatalousviranomainen

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomainen katsoo, että Juoleikonkankaan tuulivoimahankkeen YVA-ohjelmaan tulee sisältyä keskeisellä hankealueella sijaitsevien virtavesien kalaston ja rapukantojen nykytilan selvitykset. Valtakunnallisessa koekalastusrekisterissä ei ole tietoja tuulivoimaloiden ja niihin liittyvän tiestön rakennusalueella sijaitsevien Seilipuron-Kallionpuron, Pienen-Manalaisen puron, Ison-Manalaisen puron eikä Pohjoispuron kalastosta, eikä myöskään jokiravun esiintymisestä ole saatavilla tietoa. Tuulivoimaloiden ja niiden edellyttämän tiestön rakentamisesta aiheutuu näihin puroihin vesistökuormitusta, millä saattaa olla haitallinen vaikutus kalataloudelle varsinkin, mikäli siihen kuuluu herkkiä lajeja kuten taimenta ja jokirapua.

Ilmajohdoilla toteutettavan sähkönsiirtoreitin rakentamisella voidaan odottaa olevan vähäisempi vaikutus vesistöihin, eikä sen osalta ole välttämätöntä selvittää siirtoreitin kanssa risteävien vesistöjen kalastoa ja rapukantoja, mikäli rakentamisessa huomioidaan tyydyttävällä tavalla vesistö- ja kalastohaittojen ehkäisy. Keskeisen vaikutusalueen kalasto- ja rapuselvitykset on tarpeen tehdä YVA:ssa, koska tuulivoimaloilta ei yleensä edellytetä ympäristö- eikä vesilupakäsittelyä, jonka puitteissa kalataloudellisia näkökohtia olisi mahdollista huomioida. Kalasto tulee selvittää luonnonvarakeskuksen suositusten mukaisilla sähkökalastuksilla ja rapukannat koeravustuksilla. Lisäksi YVA-ohjelmassa on tarpeen selvittää kattavasti hankkeeseen sisältyvien ojitusten määrä ja vesistövaikutukset.

Väylävirasto

Väylävirasto tuo esille, että liikennevaikutusten arvioinnin yhteydessä on tarkasteltava hankkeen johdosta lisääntyvän liikenteen vaikutuksia läheisille väylille sekä rakentamisajan että toimintavaiheen osalta. Arvioinnissa on huomioitava väylien käyttö, liikenteen sujuvuus ja turvallisuus. YVA-ohjelmassa

todetaan, että voimaloiden sijoittamisen suunnittelussa huomioidaan Väyläviraston Tuulivoimalaohje (Liikenneviraston julkaisuja 8/2012). Tuulivoimalan vähimmäisetäisyys tiestä on voimalan kokonaiskorkeus (torni + lapa) + suoja-alue maantien keskeltä lukien.

Tuulivoimalahankkeen jatkosuunnittelun aikana on riittävän ajoissa kiinnitettävä huomiota tuulivoimalan osien varastoinnin ja kuljetusreittien selvittämiseen. YVA-ohjelmassa on esitetty yleisellä tasolla mahdolliset erikoiskuljetusreitit. Tuulivoimalakuljetukset vaativat aina erikoiskuljetusluvan. Erikoiskuljetusluvissa lupaviranomaisena toimii Pirkanmaan ELY-keskus.

Tuulivoimaloiden osien kuljetuksia varten maanteiden, siltojen ja rumpujen kantokyky on varmistettava hyvissä ajoin ennen kuljetuksia. Jos rakenteiden vahvistamiselle tai mahdollisten tasoliittymien ym. parantamistoimille, kuten tasoristeyskansien vahvistamiselle ja leventämiselle, todetaan tarvetta, toimenpiteet suunnitellaan ja toteutetaan hankkeesta vastaavan kustannuksella. Tämä koskee myös mahdollista valaisinpylväiden ja liikennemerkkien väliaikaista siirtoa sekä liittymien avartamista. Asian osalta tulee olla yhteydessä Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueeseen. Liittymäluvut maanteille myöntää Pirkanmaan ELY-keskus. Ensisijaisesti tuulivoimalakuljetukset tulisi suunnitella muuta reittiä kuin rautatien tasoristeysten kautta. Jos tasoristeyskäyttö lisääntyy tuulivoimaloiden rakentamisaikaisen liikenteen vuoksi merkittävästi tai sen käyttötarkoitus muuttuu, on tienpitäjän haettava lisääntyvään tai muuttuvaan käyttöön oikeuttava Väyläviraston lupa.

Väylävirasto voi liittää lupapäätökseen tasoristeyskäytön rakentamista, uudenlaista käyttöä, kunnossapitoa ja poistamista sekä tasoristeyskäyttöön liittyvää tietä koskevia ehtoja, joiden toteutus kokonaisuudessaan tai osittain voi jäädä luvanhakijan vastuulle. Tasoristeysluvan tarpeesta voi olla yhteydessä Väylävirastoon, kirjaamo@vayla.fi. Lisätietoja tasoristeysten ylittämisen suunnitteluun ja toteutukseen liittyen on ohjeessa: "Erikoiskuljetukset rautatien tasoristeyksissä" (Väyläviraston julkaisuja 8/2021 sekä tiivistelmä). Suunnittelussa tulee huomioida, etteivät voimajohdon pylvyä estä tai haittaa maanteiden käyttöä. Väylävirasto muistuttaa, että kaapeleiden ja johtojen sijoittamisessa tiealueelle noudatetaan, mitä liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain (503/2005) 42 §:ssä ja 42 a §:ssä säädetään. Rakennettaessa voimajohtoa maanteiden yhteyteen tulee noudattaa Väyläviraston "Sähkö- ja telejohdot ja maantiet" -ohjeen (Liikenneviraston ohjeita 3/2018) lisäksi Liikenneviraston 12.10.2018 antamaa määräystä johtojen ja rakenteiden sijoittamisesta maantien tiealueelle (LIVI/44/06.04.01/2018). Ohjetta tulee noudattaa siinäkin tapauksessa, että uusi johto rakennetaan olemassa olevan johdon rinnalle.

Työhön, joka kohdistuu maantiehen tai tapahtuu tiealueella tai edellyttää liikenteen ohjausta ja varoittamista liikennemerkkein, on oltava ELY-keskuksen lupa. Lupa tarvitaan myös rakenteiden, rakennelmien ja laitteiden sijoittamiseen tiealueelle. Lupa voidaan myöntää, jos toimenpiteestä ei aiheudu vaaraa liikenteelle eikä haittaa tienpidolle. Työluvalla voidaan myöntää myös tieliikennelain 187 §:ssä tarkoitettu lupa tien tilapäiseen sulkemiseen silloin, kun sulkeminen liittyy tiealueella työskentelyyn. Väylävirasto muistuttaa, että ajantasaiset ohjeet on aina tarkistettava ohjeluettelosta Väyläviraston verkkosivuilta (<https://vayla.fi/palveluntuottajat/ohjeluettelo>). Väylävirasto pyytää ottamaan kuljetusreittien suunnittelussa huomioon Väyläviraston hanke- ja suunnittelukohteet, jotka löytyvät sivulta: <https://vayla.fi/suunnittelu-rakentaminen>.

Maanteiden osalta lausuu tarkemmin Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen L-vastuualue.

Ähtärin kaupunki

Juoleikonkankaan tuulivoimahankkeen YVA-ohjelma on puutteellinen, ja siinä esitettyjä selvityksiä tulee täydentää. YVA-ohjelmassa on mainittu hankkeen yhteisvaikutusten arviointi muiden hankkeiden

kanssa, mutta yhteisvaikutusten tunnistaminen, mahdollisesti laadittavat erillisselvitykset sekä arvioinnin toteuttamismenetelmät puuttuvat. Tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutusten selvittäminen etenkin alueen linnustoon, maisemaan ja luontoarvoihin sekä Arpaisten reitin virkistyskäyttöön ja luontokokemukseen ovat ensiarvoisen tärkeitä hankkeen hyväksyttävyyden kannalta.

Ohjelmassa ei ole mainittu laisinkaan Kimpilammenkankaan tuulivoimahanketta, jonka lähin voimala sijoittuisi hankkeiden toteutuessa alle 4 kilometrin päähän Juoleikonkankaan voimalasta nro 1. Hankkeiden yhteisvaikutukset saattavat laukaista tarpeen ympäristölupahakemiseksi. Ympäristölupatarpeen mahdollisuus, sen laukaisutekijät ja keinot lupatarpeen välttämiseksi tulee esitellä ja arvioida. Kimpilamminkankaan tuulivoimahankkeen toteutuminen on huomioitava myös havainnekuvia laadittaessa, jolloin kuvasarjoja olisi hyvä olla kaksi: Kimpilamminkankaan toteutuessa sekä tilanteessa, jossa Kimpilammen tuulivoima-alue ei toteudu. Sähkönsiirron suunnittelussa on läntinen sähkönsiirtovaihtoehto jätetty huomioimatta. Mikäli sähkönsiirto tapahtuisi suunnitellun voimala-alueen länsipuolella kulkevaan sähkönsiirtolinjaan, voitaisiin koko matka toteuttaa maakaapeloinnilla Niemisvedentien ja Lehonkankaantien varsia pitkin, jolloin matkaa suunnitellusta voimala-alueesta kertyisi noin 8,3 kilometriä.

Maakuntakaavassa 2050 suositellaan käyttämään sähkönsiirrossa maakaapelointia ilmajohtojen sijaan. YVA-ohjelman suunnitelmien mukaan sähkönsiirto tultaisiin toteuttamaan ilmajohdoilla linnustollisesti merkittävien alueiden läheisyyteen, mikä lisää huomattavasti lintujen törmäysriskiä, hankkeen maisemavaikutuksia ja meluvaikutusta ollen täten hyvin kyseenalainen ratkaisu. Voimala-alueen liittäminen maakaapeloinnilla hankealueen itäpuolella olevaan linjaan voi aiheuttaa vaaran maakuntakaavassa 2050 monimuotoisuuden kannalta merkittävälle alueelle ja pohjavesialueille sekä suoluonnon vesitaseelle. Mikäli hankealueesta länteen sijaitsevan sähkönsiirtolinjan käyttäminen on mahdollisuutena pois suljettu, tulee ensisijaisena vaihtoehtona käyttää eteläistä sähkönsiirtoreittiä (SVE eteläinen) siitä aiheutuvien vähäisempien luonto- ja maisemavaikutusten vuoksi.

Pohjoisen sähkönsiirtoreitin (SVE pohjoinen) rakentamisen vaikutukset Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 monimuotoisuuden kannalta merkittäväksi alueeksi merkittyyn luontoon ja sen arvoihin tulee selvittää hyvin tarkasti. Hankkeessa rakennettavien huoltoteiden ja sähkönsiirtolinjojen vaikutukset suoluonnon vesitalouteen sekä riskit pohjavesistä riippuvaisille ekosysteemeille on selvitettävä. Linnustovaikutusten arvioinnin yhteydessä tulee seurantojen lisäksi laatia myös alueella esiintyvien päiväpetolintujen elinympäristömallinnus. Sama koskee metsäpeurapopulaatiota. Ympäristövaikutusten arvioinnissa on otettava huomioon alueen erämaatyypin luontoympäristön herkkyys ja sietokyky sekä Iso-Koirajärven itäpuolella olevan alueen määrittäminen hiljaiseksi alueeksi.

YVA-menettelyssä olisi suotavaa huomioida myös EU:n hanketukea saaneella Arpaisten ulkoilu- ja vaellusreitillä sijaitseva retkeilijöiden levähtämiseen tarkoitettu Arpaiskämpä ja hankkeen vaikutukset sen arvoihin. Hankkeen ja hankkeiden yhteisvaikutusten arvioinnissa tulee ottaa huomioon edellä esitettyjen lisäksi myös Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:n tuulivoimaa koskevat liiteselvitykset, kuten Etelä-Pohjanmaan viherrakenne ja ekosysteemipalvelut (Ubigu Oy & Lundén Architecture Company, 2022) sekä Etelä-Pohjanmaan virkistysalueselvitys (Etelä-Pohjanmaan liitto, 2022).

Mielipiteet

Mielipide 1 (90 allekirjoittajaa)

ÄÄNI

Alueelle on suunnitteilla kaksi tuulivoimala-aluetta vierekkäin. Kimpilamminkangas ja Juoleikonkangas. Alueiden väliin jää vain 3,5-3,9km. Koska Kimpilamminkankaan suunnitelmissa ääniarvot ovat jo niin sanotusti "tapissa" ei alueelle ole enää varaa lisätä melua aiheuttavia tuulimyllyjä. Avoimella järven selällä äänet kulkevat pitkiäkin matkoja. Matalataajuiset äänet kulkevat maastossa kymmeniä kilometrejä Tässä käsin muokattu kartta kahdesta alueesta, joiden puristuksiin lähiseudun asukkaat ja vapaa-ajan asunnot jäävät:

KARTTA

Alueen hiljainen äänimaisema Jo aikaisemmissa lausunnoissa Kimpilamminkankaan osalta on nostettu esille alueen erittäin hiljainen äänimaisema. Alueella ei ole melua aiheuttavaa teollisuutta, eikä isoja kulkuväyliä aiheuttamaan liikennemelua. Näin ollen myllyistä lähtevä melu on erityisen häiritsevää ja tulee aiheuttamaan kohtuutonta haittaa alueella. Alueen vapaa-ajan asuntojen omistajat ovat nimenomaan valinneet alueen sopivaksi mökilleen hiljaisuuden ansiosta. Kesä-asuttavia mökkejä ei ole rakennettu melua vastaan. Tästä syystä ulkoa tuleva melu kantautuu erityisen hyvin sisälle.

HAITTA LUONNOLLE

Eläimet

Alueen luonto on erityisen hyvin säilynyttä. Alueella tapaa eläimiä, joihin ei muualla juurikaan törmää. Näistä esimerkkeinä (esimerkkikuvat lopussa):

-Metsäpeurat (kuvat 1-3) Alueella on tutkimuksissa löytynyt elinvoimainen lisääntymiskykyinen metsäpeurakanta. Metsäpeuroista on tehty havaintoja laajalti tällä alueella. Havaintoja on ympäri vuoden ja vuosien ajalta. Havainnot eivät rajoitu pelkästään Kolun kylään tai Isojärven ympäristöön, vaan laajemmalle alueelle. Vuosina 1988 ja 1993 Ähtärin-Soini-Karstulan rajamaille siirtoistutettiin metsäpeuroja laajentamaan läntisen populaation levinneisyysaluetta. Metsäpeurat lisääntyivät siirtoistutuksien jälkeen hiljattain alueella ja vuoden 2016 jälkeen tämä eteläinen osakanta todistetusti yhdistyi suunnitelmien mukaisesti Suomenselän suurempaan pohjoiseen populaatioon tämän kasvuun ja laajennuksen/leviämisen jälkeen. Luonnonvarakeskus on pannottanut osan Ähtäri-Soini-Karstulan osapopulaation vaatimista. Metsäpeura on laji, joka kuuluu EU:n luontodirektiivin liitteeseen II (Metsä.fi, 2024) ja Metsähallituksen yleistajuisessa raportissa mainitaan että Euroopan unionin rahoittaman MetsäpeuraLIFE-hankkeen (2016-2023) keskeiset tavoitteet olivat "Parantaa Ähtärin, Soinin ja Karstulan seudulla elävän metsäpeurakannan perinnöllistä monimuotoisuutta ja elinvoimaisuutta" (...). Tavoitteiden tarkoitus on olla myös projektin päättymisen jälkeen voimassa.

-Maakotka

Maakotka havaintoja alueella on runsaasti. Alueelta löytyy myös maakotkan pesä, johon kotka on vuosi vuodelta palannut. Maakotka reviiri on laaja ja sen mahdollisuus osua tuulimyllyn siipiin ja sähkölinjaan on olemassa. Kimpilamminkankaan tuulivoimala-alueen yhteydessä hankealueella linnustoa on ollut tarkkailemassa on tavattu hankealueella maaliskuun, huhtikuun ja heinäkuussa 2022, noin viikon jaksoina kerrallaan. Havaintoja linnuista, mm. maakotkista, on tehty noina aikoina ja havaintoja on kirjattu myös Tiiraan.

-Saukko (kuvat 4-6)

Saukkoja tapaa alueella laajasti. Talvella on Isojärven eteläpäässä havaittavissa useita aukkoja jääessä, joista saukot sukeltavat jään alle. Lumihangesta löytyy jälkiä Haasia-ahontien, Rantatien ja Tervahaudantien läheisyydestä.

-Huuhkaja (kuva 7)

Huuhkajasta on tehty useita näköhavaintoja Isojärven eteläpäässä. Huuhkajan huhuilua kuuluu Isojärvestä etelään, sekä länteen päin.

-Majava (kuva 8-9)

Isojärven eteläkärjestä löytyy majavia. Koko järven eteläpäässä on useita kantoja, joista näkee majavien työn tuloksen. Majavat asustavat Mustalamminpurossa, joka yhdistää Isojärven ja Mustalammin. Lisäksi niitä on löytynyt myllypurosta, joka laskee Isojärvestä pois. Lähialueelta on geeninäyttein todettu euroopan majavia.

-Lepakot

Koko Isojärven alueella on lepakoita. Näistä on havaintoja lähes joka mökiltä.

-Ahma

Suurpedoista ahmaa havaitaan vuosittain hankealueen ympäristössä. Lajista on jälki- ja näköhavaintoja, mm. riistakamerasta.

-Sinisuohaukka

Alueella on tehty havaintoja Sinisuohaukasta. Havainnot keskittyvät Isojärven länsi- ja eteläosiin.

-Ampuhaukka

Järven pohjois osissa on tehty havaintoja ampuhaukasta vuosittain. Mylly numero 1 (pohjoisin) ja pohjoisin sähkönsiirtoreitti sijoittuvat juuri tälle alueelle, jossa olemme eläinhavaintoja tehneet.

Pohjoinen sähkönsiirtolinja

Pohjoinen vaihtoeho sähkönsiirrolle sijoittuu alueelle, josta Isojärveen valuu vettä. Kyseiseltä alueelta laskee Mustalamminpuro Isojärveen. Isojärvi on jo aikanaan kärsinyt kyseisen suo-alueen ojittamisesta. Nyt jos suo-aluetta aletaan uudestaan muokkaamaan sähkölinjaa varten humus todennäköisesti lähtee uudelleen liikkeelle ja samentaa Isojärven veden. Tämä alentaa järven virkistyskäyttöä ja aiheuttaa kohtuutonta haittaa mökkiläisille. Järvi on käytännössä erämaajärvi ja sen kupeeseen sijoittuva sähkönsiirtolinja on erittäin näkyvä järvelle. Sähkölinja ja tuulimyllyt aiheuttaa maisemallista haittaa, koska ne näkyvät hyvin järvelle. Puut eivät peitä sähkölinjaa, koska suo-alueella kasvaa hyvin matalaa mäntymetsää, joka tuskin tulee koskaan kasvamaan täyteen pituuteen johtuen suomalaisesta metsäpohjasta. Näemme pohjoisella sähkönsiirtoreitillä olevan suurta vaikutusta sekä luontoon, että ihmisiin. Kyseinen reitti myös vähentää alueen virkistyskäyttöarvoa.

Arpaisten reitti

Luonnon keskellä kulkeva Arpaisten reitti on ollut alueen tunnetuin matkailukohde jo pitkän aikaa. Maiseman muuttuessa teolliseksi sähköntuotantoalueeksi vähenee alueen kiinnostus. Myllyjen koko aiheuttaa sen, että Arpaisten reitin luonnonmuainen maisema tuhoutuu.

Maakuntakaava

Alueen koko poikkeaa huomattavasti maakuntakaavasta. Varsinkin pohjoisin mylly ja pohjoinen sähkönsiirtolinja ovat kaukana määritellystä alueesta:

Otteita osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta kohdasta maakuntakaava:

Maakuntakaavasta on jätetty kahdeksan valitusta, joiden käsittely jatkuu Vaasan hallinto-oikeudessa. Hallinto-oikeus voi tarvittaessa keskeyttää maakuntakaavan täytäntöönpanon.

Suunnittelussa tulee huomioida eri tuulivoima-alueiden ja niihin liittyvän sähkönsiirron yhteisvaikutukset ja varmistua siitä, etteivät yhteisvaikutukset muodostu asutukselle kohtuuttomiksi.

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava, ettei asutukselle aiheudu merkittäviä melu- ja välkevaikutuksia.

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava, että suunnitelma tai hanke yksinään tai yhdessä muiden hankkeiden tai suunnitelmien kanssa tarkasteltuna ei luonnonsuojelulain 34 §:n tarkoittamalla tavalla merkittävästi heikennä Natura 2000 -verkoston alueiden perusteena olevia luonnonarvoja.

Sähkönsiirtolinjat tulee toteuttaa maa- ja metsätalouden, asutuksen sekä luonnon monimuotoisuuden kannalta mahdollisimman vähäisin vaikutuksin

Havaintokuvat eläimistä:

KUVA

KUVA

KUVA

KUVA

KUVA

KUVA

KUVA

KUVA

KUVA

Näkemyksemme mukaan tuulimylly numero 1 (Pohjoisin) ja pohjoinen sähkönsiirtolinja (SVE Pohjoinen) luovat suurimman haitan luonnolle ja ihmisille. Näemme niiden postamisen suunnitelmista olevan yksi vaihtoehto, jota tulee tarkastella.

... mökkiläiset ja asukkaat 20.3.2025:

NIMILISTA

Mielipide 2 (3 allekirjoittajaa)

Loma-asuntomme sijaitsevat ...

Olemme tyytymättömiä Juoleikonkankaan tuulivoimahankkeen suunnitelmiin liittyen voimaloiden sijaintiin. Olemme perehtyneet arviointiohjelmaan ja sen liitteisiin. Kartan mukaan loma-asuntomme sijaitsevat ...

Mikäli hanke toteutetaan tällaisenaan, koituu siitä erittäin paljon haittaa allekirjoittaneille. ... (sisältää terveystietoja)

Vietämme paljon aikaa loma-asunnollamme sekä lomanvieton että etätöiden parissa. Loma-asuntomme miljöö on erittäin rauhallinen ja luonto kaunis ja idyllinen. ... ainoat kuuluvat äänet ovat lähinnä lintujen viserrys ja sateen ropina kattoa vasten, tämän vuoksi asuntomme ovat olleet tähän saakka täydelliset pakopaikat kaupungin hälinästä. Tuulivoimaloiden rakentaminen tuhoaisi tämän

luontoidyllin aiheuttaen sekä maisema- että meluhaittaa vaikuttaen samalla myös suoranaisesti loma-asunnoilla viihtymiseen. Vaikka loma-asuntojemme sekä tuulivoimaloiden välissä on tällä hetkellä metsää, ei ole mitään taetta siitä, että metsä on siinä ikuisesti. Metsänomistaja voi tehdä sille halutessaan avohakkuun milloin tahansa. Lisäksi tuulivoimaloiden rakentaminen vaikuttaisi loma-asuntojemme sekä niiden tonttien arvoon alentavasti maisema- ja meluhaitan vuoksi.

Näihin perusteluihin vedoten toivomme siis, että tuulivoimahanketta ei toteuteta.

Mielipide 3 (1 allekirjoittaja)

Mielestäni VE2 on paras koska siinä jätetään etäisyyttä Arpaisjärveen ja harjualueeseen. SVE eteläinen on pohjoista parempi, niin maankäytöllisesti, maisemallisesti kuin rakennetun- ja luonnonympäristön kannalta. Tämän totean yli viiden vuosikymmenen kokemuksella hankealueen ja Multiantien välisen alueen maastosta. Mieluiten näkisin siirtolinjan lähtevän 5 voimalan tuntumasta suoraan länteen n. 5 km päässä olevaan voimajohtolinjaan.

Mielipide 4 (1 allekirjoittaja)

Vapaa-ajanasuntoni on ... On aivan kohtuutonta, että yhtä kylää reunustaisi tuulivoimateollisuusalue kahdelta puolelta. Siellä ei pystyisi enää mökkeilemään, saati vakituisesti asumaan, välkkeen, infraäänien ja maisemahaitan takia, jos nämä hankkeet toteutetaan. Jo perustuslaki turvaa omaisuuden suojan. Lain mukaan pakkolunastus on mahdollista, jos yleinen tarve sitä vaatii ja siinäkin tapauksessa omaisuus tulee korvata käyvän arvon mukaisesti. Meille ei kuitenkaan ole tulossa mitään korvauksia, vaikka menetämme omaisuutemme arvon. Kukapa haluaisi ostaa mökin tai talon tuulivoimalan alta! Olemme pakotettuja muuttamaan pois ja jättämään omaisuutemme, mistä koituu suuria rahallisia menetyksiä.

Entäpä luontoarvot ja hiilinielut? Miten nämä asiat, joita vähän aikaa sitten niin korostettiin, ovat nyt voineet unohtua täysin, kun isot tuulivoimayhtiöt tarjoavat eurojaan? Voi näyttää helpolta tulolta, mutta entäs siinä vaiheessa, kun voimalat ovat tulleet tiensä päähän ja on jälkien korjaamisen aika. Veronmaksajien rahoillako tuhot korjataan? Tuulivoimalat on parempi rakentaa merelle, missä niistä ei ole haittaa asutukselle. Siispä alkää tuhotko jäljellä olevaa luontoa ja maaseutua rakentamalla sinne teollisuutta pilaamaan ihmisten ja eläinten elinmahdollisuuksia. Tällaisella toiminnalla edistätte luontokatoa ja maaltapakoa. Ei siis tuulivoimaloita Juoleikonkankaalle!

Mielipide 5, Kolun Voima ry (66 henkilöjäsentä, 6 yhteisöjäsentä)

2.4 Osallistuminen ja vuorovaikutuksen järjestäminen

”YVA-menettelyn aikana järjestetään yleisötilaisuus sekä arviointiohjelman että arviointiselostuksen kuuluttamisen jälkeen. Yleisötilaisuudesta tiedotetaan hankkeen kuulutuksen yhteydessä tai erillisenä ilmoituksena. Tilaisuudessa asukkailla ja muilla kiinnostuneilla toimijoilla on mahdollisuus ilmaista mielipiteensä hankesuunnitelmista ja hankkeen ympäristövaikutusten selvittämisestä.” On hyvä, että tilaisuuksiin on mahdollista osallistua myös etäyhteydellä. Palautteen antamisen helpottamiseksi toivomme jatkossa yleisötilaisuuksiin paperisia lomakkeita ja mahdollisuutta jättää kirjallinen mielipide jo yleisötilaisuuksien yhteydessä. Olisi tärkeää myös tunnistaa viestintäkeinoja, joilla asukkaiden ja muiden kiinnostuneiden toimijoiden osallistuminen mahdollistetaan ja heidät saadaan pidettyä ajan tasalla hankkeen etenemisestä. Ensiarvoisen tärkeäksi se muodostuu tilanteessa, jossa hanke sijoittuu Ähtäriin, mutta suuri osa vaikutuksista ja haitoista kohdistuu Soiniin. ”Hankkeeseen liittyen on koottu hankealueella vaikuttavista tahoista seurantaryhmä, joka toimii paikallisasiantuntemuksen asiantuntijana ja tiedonvälityksen apuna. ... Seurantaryhmän työskentelyyn osallistuvat hankkeesta vastaavan, konsultin ja yhteysviranomaisen edustajien lisäksi keskeisten sidosryhmien edustajat.”

Arvioidessa vaikutuksia alueen virkistyskäyttöön sivulla 50 kerrotaan ”Hankkeen seurantaryhmään on kutsuttu tahoja, joiden kuulumisen myötä saadaan myös lisätietoa alueen nykykäytöstä ja oletetuista vaikutuksista.” Seurantaryhmään kutsuissa tahoissa ei ole tunnistetusti yhtäkään, joka hyödyntäisi Arpaisten reittiä toiminnassaan. Tällaisia voisivat olla esimerkiksi Soinin Sisu ry:n pyöräilyjaosto tai Suomenselän Samoilijat ry. Hankkeen vaikutukset reittiin ovat huomattavat, kuten luvussa 6.1.2 reitin sijoittumisesta hankealueelle ja voimaloiden läheisyydestä käy ilmi.

3.1. Arvioitavat hankevaihtoehdot

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä tutkitaan toteutettavista hankkeista 9 voimalan (VE1) ja 8 voimalan (VE2) vaihtoehtoa. Tarkastellessa kuvia 4 ja 5 huomataan, että vaihtoehdot eroavat toisistaan vain itäisimmän voimalan nro 9 osalta. Samalla huomataan, että pohjoisin voimala nro 1 sijaitsee täysin erillään muista voimaloista. Voimalan nro 1 etäisyys lähimmästä voimalasta nro 2 on noin 2 kilometriä, kun kaikki muut voimalat sijaitsevat noin 600-800 metrin etäisyydellä toisistaan. Lähialueen asutuksesta merkittävin ja läheisin osa sijoittuu hankealueen pohjoisosan ympärille, jolloin voimala 1 aiheuttaa molemmissa vaihtoehdoissa VE1 ja VE2 suurimmat vaikutukset ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen. Sen voi todentaa myös sivun 48 taulukosta 2, Rakentaminen hankealueen läheisyydessä. Asuinrakennusten tai lomarakennusten määrä eroaa vaihtoehtojen VE1 ja VE2 välillä vain kahdella rakennuksella tarkasteltaessa sekä 2 km että 2-5 km etäisyyttä.

Lähialueen asutuksen kannalta aidosti erilainen ja vertailukelpoinen vaihtoehto olisi jättää myös voimala nro 1 vaihtoehdon VE2 ulkopuolelle. Elleivät vaihtoehdot lähialueen asutuksen kannalta eroa millään tavoin, ainoaksi kannatettavaksi vaihtoehdoksi jää VE0. Hanketta ei toteuteta. Hankevaihtoehtojen valintaa ei ole YVA-ohjelmassa perusteltu, mutta seurantaryhmän kokouksessa 16.12.2024 saamiemme tietojen mukaan VE2 on laadittu, koska Arpaisten alue on koettu tärkeäksi, joten kyseessä lienee Arpaisten alueeseen kohdistuvien haittavaikutusten minimoiminen.

Samassa kokouksessa esitetyn kommentin mukaan kyseessä on prosentuaalisesti merkittävä vähennys, kun voimaloiden määrää vähennetään 9:stä 8:aan. Arpaisten alueelle kohdistuvia vaikutuksia arvioitaessa on kuitenkin ymmärrettävä, että myös VE2 tulisi muuttamaan maiseman luonnetta merkittävästi, eikä yhden voimalan vähentämisestä saavutettaisi kokonaiskuvan kannalta juurikaan hyötyjä. Kuten sivulla 79 erityisistä matkailu-, retkeily- ja virkistyskohteista ja reiteistä kerrottaessa käy ilmi ”Reitin läheisyyteen sijoittuvan Arpaisten järven voimaloiden suhteen vastakkaiselta rannalta etäisyyttä voimaloille on 1,0 kilometriä (VE1) tai 1,5 kilometriä (VE2).”

3.2 Arvioitavat sähkönsiirron vaihtoehdot

Sähkönsiirron osalta vaihtoehdon SVE pohjoinen vaikutukset kohdistuisivat pääosin Soinin kunnan alueelle. Myös SVE eteläinen aiheuttaisi vaikutuksia Soinin alueelle. Soinin aluetta kuormittaisi myös Kimpilamminkankaan hankkeen ulkoinen sähkönsiirtoreitti, joka kohdistuisi SVE pohjoisen reitin länsipuolelle. Sähkönsiirron yhteisvaikutukset Kimpilamminkankaan hankkeen kanssa on arvioitava huolellisesti, erityisesti koska sekä Juoleikonkankaan että Kimpilamminkankaan hankkeiden ulkoinen sähkönsiirto on tarkoitus toteuttaa 110 kV ilmajohtolla. Pohjoisella sähkönsiirtoreitillä olisi huomattavia vaikutuksia myös Arpaisten ulkoilu- ja vaellusreittiin. Kuvan 6 perusteella sähkönsiirtoreitti risteäisi Arpaisten reitin kanssa Saarilammen pohjoispäähän sijoittuvan laavun tuntumassa.

Kimpilammin tuulivoimahankkeen suunniteltu ulkoinen sähkönsiirtoreitti puolestaan risteäisi Arpaisten reitin kanssa pohjoisempana Löytöperän kohdalla. Ensisijaisesti tulee tarkastella vaihtoehtoa SVE eteläinen, koska sen vaikutukset maisemaan ja luontoon olisivat vähäisemmät. Vaihtoehtoa SVE pohjoinen emme näe mielekkäänä senkään vuoksi, että ulkoinen sähkönsiirtoreitti alkaisi voimalasta

nro 1, joka on täysin irrallaan muista voimaloista nro 2-9. Voimaloiden nro 1 ja 2 välinen etäisyys on noin kaksi kilometriä.

3.3.2 Hankkeen alueellinen merkitys

”Toteutuessaan hanke tuottaa kiinteistöverotuloja Ähtärin kaupungille ja maanvuokratuloja alueen maanomistajille.”

Johdannossa sivulla 12 kerrotaan seuraavasti: ”Hankealueesta UPM Wind West Oy on tehnyt sopimuksen alustavien voimalapaikkojen osalta ja käy neuvottelua yhden voimalapaikan osalta Metsähallituksen kanssa.” Luvussa ei kuitenkaan mainita, että UPM Wind West Oy:n tekemät sopimukset koskevat UPM:n omistamaa kiinteistöä. Ähtärin yleisötilaisuudessa 11.3.2025 kerrottiin, että voimalapaikkoja ei ole osoitettu yksityisten maanomistajien kiinteistöille. Ähtärin kaupunki ei näin ollen hyötyisi alueen maanomistajien maanvuokratuloista. Kiinteistöverojen osalta Ähtärin kaupungin olisi aiheellista esittää laskelma voimaloiden tuottamista kiinteistöverotuloista alkaen alustavasta tuotantovuodesta 2028, huomioiden mahdolliset vaikutukset valtionosuuksiin. Laskelma toimisi hyvänä päätöksenteon pohjana ja apuvälineenä vertailtaessa vaikutuksia ja muita alueen käytön vaihtoehtoja.

Luvussa käsitellään lisäksi Juoleikonkankaan tuulivoimahankkeen myönteisiä vaikutuksia uusiutuvan energian hyödyntämiseen ja ilmastoon. Luvussa mainitaan myös Ähtärin kaupungin keväällä 2024 laatima ilmastosuunnitelma vuosille 2024-2030. ”Yhtenä Ähtärin ilmastotyön keinoista on energiatehokkuus sekä uusiutuva energia, jolla päästöjä voidaan pienentää merkittävästi. Tavoitteena on muun muassa edistää aurinko- ja tuulivoiman käyttöä alueella.”

Ähtärin kaupungin strategisia linjauksia sivuten haluaisimme muistuttaa myös Ähtärin kaupunkistrategiasta 2022-2025. Tila- ja infrapalvelut -osiossa nostetaan esille muun muassa seuraavia kohtia, joita mielestämme voidaan vallan hyvin korostaa tarkastellessa Juoleikonkankaan tuulivoimahanketta ja sen vaikutuksia lähialueisiin.

- Kestävä kaupunkisuunnittelu ”Edistämme kaavoituksella kaupungin asunto-, matkailu- ja elinkeinopolitiikkaa, tuemme luonnon ja rakennetun kulttuuriympäristön vaalimista sekä ohjaamme luonnonvarojen hyödyntämistä.”
- Ympäristöt ja vesistöt ”Vahvuutemme ovat puhdas luonto ja järvet. Erityisesti vesistöjen läheisyys on alueen valttikortti. Puhdas ympäristö houkuttelee asukkaita, kesäasukkaita sekä matkailijoita.”

Muistuttaisimme jo tässä yhteydessä myös, että Ähtärin kaupunki omistaa Ähtärin eläinpuiston. Eläinpuisto osallistuu toiminnallaan kansainväliseen lajiensuojelutyöhön ja on ollut mukana esimerkiksi MetsäpeuraLIFE-hankkeessa (2016-2023), jolle on haettu jatkokautta. Lienee etu Ähtärin imagollekin, että kaupungin alueelle suunniteltavien tuulivoimahankkeiden vaikutukset linnustoon ja eläimistöön sekä luonnon monimuotoisuuteen selvitetään huolellisesti.

3.4 Hankkeen aikataulu

Hankkeen YVA-menettelyn ja kaavoituksen etenemisen alustava aikataulu on esitetty kuvassa 7. Kaaviossa olisi avoimuuden edistämiseksi aiheellista esittää YVA-ohjelmassa mainittujen, jo tehtyjen luontoselvitysten ajankohta.

3.5 Liittyminen muihin hankkeisiin ja suunnitelmiin

Pyydämme päivittämään tiedot Kimpilamminkankaan tuulivoimahankkeesta, joka on Juoleikonkankaan tuulivoimahanketta lähin ja merkittävin. Kuvassa 8 Kimpilamminkankaan hanke

esitetään vielä alkuperäisen hankesuunnitelman mukaisena. Kaavaehdotus on ollut nähtävillä Ähtärin kaupungissa ja Soinin kunnassa helmi-maaliskuussa 2025 ja sen mukaan voimaloita hankealueelle sijoittuisi yhteensä 16. Tarkentaisimme lisäksi, että etäisyys Kimpilamminkankaan tuulivoimahankkeen kaavaehdotuksen mukaisen yleiskaava-alueen rajasta Juoleikonkankaan tuulivoimahankkeen suunnittelualueen rajaan on vain noin 2 kilometriä. Luvussa 9 Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa kuvaillaan virheellisesti ”Juoleikonkankaan tuulivoimahanketta lähimmät muut tuulivoimahankkeet ovat noin 5 kilometrin etäisyydellä sijaitsevat Soinin kunnan alueella tuotannossa oleva Konttisuon tuulivoimapuisto sekä Soinin ja Ähtärin kuntien alueelle suunniteltu Kimpilamminkankaan tuulivoimapuisto.”

Lähimmistä tuulivoimahankealueista olisi suositeltavaa esittää voimaloiden määrä ja etäisyys Juoleikonkankaan hankkeeseen. Kuvaan 8 olisi syytä lisätä myös lähempiä etäisyysvyöhykkeitä, ei vain 35 km. Hankkeiden voimalamäärien ja etäisyyksien esittäminen esimerkiksi taulukon muodossa konkretisoisi tilannetta paremmin ja auttaisi myös tunnistamaan yhteisvaikutuksia, joita hankkeiden osalta tulisi arvioida.

3.6.1 Tuulivoimalan ja tuulipuiston rakenne

”Alueelle suunniteltujen tuulivoimaloiden teho on enintään 8-10 MW, roottorin halkaisija on enintään 200 metriä ja napakorkeus enintään 200 metriä. ... Turbiinien etäisyyden toisistaan on yleensä oltava 4-6 roottorinhalkaisijaa, jotta minimoidaan vierekkäisen turbiinin pyörimisestä aiheutuvat tehohäviöt.” Roottorinhalkaisijalla 200 m laskettuna voimaloiden etäisyyden toisistaan tulisi YVA-ohjelman mukaan Juoleikonkankaan hankealueella olla 800-1200 metriä. Motivan ohjeenkin mukaan laskettuna etäisyyden tulisi olla noin viisi kertaa roottorin halkaisija eli noin 1000 metriä. Alustavan voimalasijoittelun ja kuvan 1 mukaisten voimalapaikkojen mukaan laskettuna voimaloiden väliset etäisyydet ovat alle 800 metriä. Esimerkiksi voimaloiden nro 2 ja 3 välinen etäisyys on vain noin 600 metriä. Mikäli YVA-ohjelmassa mainitusta etäisyydestä poiketaan, tulee poikkeamiselle esittää syy tai perustelut.

3.6.2 Perustukset

”Perustamistavan valinta riippuu ennen kaikkea tuulivoimalamallista, sen koosta sekä rakennuspaikan geoteknisistä olosuhteista. Ennen rakentamista voimalapaikoille tehdään pohjatutkimus, jonka perusteella kunkin voimalan perustamistapa lopullisesti ratkaistaan. Hyvin yleinen tuulivoimalan perustamistapa on maanvarainen teräsbetoniperustus. ... Muita mahdollisia perustamistapoja ovat paalutus ja kallioankkurointi.”

YVA-selostuksessa tulee jo arvioida jokaisen nyt esitetyn voimalapaikan perustustapaa. Hankealueella on paljon kallioista aluetta, joten ymmärtääksemme myös paalutus ja kallioankkurointi voi tulla kyseeseen. Arvioinnissa tulee ottaa lisäksi kantaa siihen, onko käytetyllä perustamistavalla vaikutusta melun muodostumiseen ja kulkeutumiseen lähialueelle. Perustamistapa vaikuttaa myös luonnonvarojen hyödyntämiseen ja esimerkiksi käytetyn betonin määrään.

3.7.11 Muut mahdolliset edellytettävät luvat ja sopimukset

”Yleensä tuulivoimaloiden rakentaminen ei edellytä ympäristöluvan hakemusta. Ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaista ympäristölupaa on haettava, mikäli toiminnasta voi aiheutua naapuruussuhdelaissa (26/1920) tarkoitettua kohtuutonta rasitusta.” Juoleikonkankaan hanke sijoittuu Ähtärin kaupungin puolelle, mutta hankealue sijoittuu Soinin kunnan rajalle, asutuksen ollessa vain noin 1,5 kilometrin päässä. Juoleikonkankaan hankkeesta lähin ja merkittävin, Kimpilamminkankaan tuulivoimahanke sijoittuu niin ikään Ähtärin kaupungin puolelle ja Soinin kunnan rajalle, asutuksen

ollessa vain noin 1,5 kilometrin päässä. Soinin kunnan asukkaat altistuisivat naapurikunnan puolella sijaitsevien kahden tuulivoimahankkeen haittavaikutuksille ja niiden voitaisiin hyvin todennäköisesti katsoa aiheuttavan kohtuutonta rasitusta. Kuten Ähtärin kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen lausunnossaan Juoleikonkankaan hankkeen YVA-ohjelmasta ja Kimpilamminkankaan tuulivoimahankkeen läheisyydestä johtuen on todennut (Tila- ja infrapalveluiden lautakunta 18.3.2025): ”Hankkeiden yhteisvaikutukset saattavat laukaista tarpeen ympäristöluvan hakemiselle.”

4.2 Arvioitavat vaikutukset

Luvussa on kuvattu YVA-ohjelmavaiheessa tunnistettuja vaikutustyyppisiä, joista voi aiheutua merkittävimpiä ympäristövaikutuksia. ”Alustavan tarkastelun mukaan Juoleikonkankaan tuulivoimahankkeen merkittävimmät negatiiviset vaikutukset kohdistuvat linnustoon, ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen (melu ja väkeä) sekä maisemaan.” Mielipiteessä esittämämme tietojen perusteella merkittävimpiä negatiivisia vaikutuksia kohdistuu myös

- virkistyskäyttövaikutuksiin, johtuen Arpaisten reitin ja virkistyskohteen läheisyydestä;
- eläimistöön, johtuen metsäseudelle tärkeistä elinympäristöistä; sekä
- luonnon monimuotoisuuteen, johtuen luonnon monimuotoisuudelle tärkeiden alueiden läheisyydestä.

5 Vaikutukset ihmisten terveyteen elinoloihin ja viihtyvyyteen / 5.1 Sosiaaliset vaikutukset / 5.1.1 Nykytila

”Hankealueen välittömässä läheisyydessä sijaitsee yksittäisiä asuntoja, joista lähin vakituinen ja vapaa-ajan asunto sijaitsevat 1,5 kilometrin päässä suunnitelluista voimaloista. ... Lähimmät tienvarren kylät, Kolu ja Patamanperä, sijaitsevat hieman yli 2 kilometrin etäisyydellä voimaloista.” Huomioitavaa on, että Kolun asutus keskittyy vain noin 1,5 kilometrin etäisyydelle hankealueen rajasta.

Ongelmallista on se, että hankkeen vaikutuksia tarkastellessa sivun 42 mukaan hankkeen lähivaikutusten alueella tarkoitetaan yleensä kahden kilometrin etäisyyttä uloimmista tuulivoimaloista. Jos tarkastellaan 2 km vyöhykettä hankealueen rajoista, koko Kolun kylä sijoittuu kokonaan sen sisälle. Jos tarkastellaan 2 km vyöhykettä lähimmistä voimaloista, osa Kolun kylästä jää sen ulkopuolelle. Tarkastelutapa on vain laskennallinen, eikä vaikuta kovin todenmukaiselta, että vaikutusalue katkeaisi esimerkiksi kahden lähekkäin sijaitsevan rakennuksen välillä. Tarkastelualuetta tulee Kolun kylän osalta laajentaa ja samaa vaikutuspiiriä käsitellä koskemaan koko kylää.

Huomioitavaa lisäksi on, että kartoilla esitetyt voimalat ovat alustavia voimalapaikkojen sijainteja. Ne saattavat kaavaprosessin edetessä muuttua ja osayleiskaavassakin osoitetaan ainoastaan ohjeellinen voimalan sijainti. Voimalan tarkka sijainti määritetään vasta rakennusluvan yhteydessä. Tällöin pienikin muutos voimalan sijainnissa vaikuttaisi lähialueen asutuksen sijaintiin suhteessa vaikutusalueeseen.

5.1.2 Vaikutusten arviointimenetelmät / Ihmisiin kohdistuvat vaikutukset

”Juoleikonkankaan tuulivoimahankkeesta laaditaan kysely, johon voivat vastata paitsi lähialueen asukkaat, mutta myös kaikki kuntalaiset, vapaa-ajanasukkaat, alueen muut käyttäjät ja muut asiasta kiinnostuneet. ... Kyselystä tiedotetaan toimittamalla osallisille ilmoitus kyselystä (esim. toimijan ja kuntien verkkosivujen, lehtitiedotteen tai kirjepostin avulla) ja samalla tarjotaan mahdollisuus pyytää myös paperista kyselylomaketta.”

YVA-ohjelmassa tulee tarkentaa kyselystä tiedottamisen tapaa. Olisi hyvä mainita lisäksi kyselyn toteuttamisen suunniteltu ajankohta. Arvioitava on myös, kuinka aiotaan varmistaa riittävä tiedottaminen kyselystä. Hanke sijoittuu Ähtärin kaupungin alueelle, mutta suuri osa hankkeen

vaikutuksista kohdistuu Soinin kunnan alueelle. Hankkeen lähialueella on myös paljon muualla asuvia vapaa-ajan asukkaita, jotka eivät välttämättä seuraa paikallista tiedottamista, eivätkä saata vielä tälläkään hetkellä olla tietoisia koko hankkeesta. ”Myös vuorovaikutustilaisuuksissa ja kirjallisissa kannanotoissa esitettyjä mielipiteitä sekä seurantaryhmän kommentteja käytetään lähtöaineistona arvioitaessa hankkeen ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia.” YVA-ohjelmasta ei kuitenkaan käy ilmi, kuka esimerkiksi suullisesti esitettyjä kommentteja tallentaa ja missä yhteydessä nämä huomioidaan.

5.2 Meluvaikutukset

Melumallinnus tulee tehdä kaavan mahdollistamalla suurimmalla voimalakoolla, voimalatehon ollessa 10 MW. Arviointi tulee suorittaa varovaisuusperiaatetta noudattaen. Arvioinnissa tulee huomioida hankealueen lähialueiden nykytila. Hankealueelle tai sen läheisyyteen ei sijoitu meluvaikutuksia aiheuttavaa toimintaa. Myös tieliikenteestä aiheutuvat meluvaikutukset ovat hyvin vähäiset, kuten taulukon 5 liikennemäärätiedoista voidaan todeta. Melun lähtötaso hankealueen hiljaisilla lähialueilla on nolla, melua ei ole. Muutos 0 dB:stä ohjearvojen sallimiin 40-45 dB:iin on huomattava. Hiljaisten alueiden muuttuminen teollisuusalueeksi on huomioitava meluvaikutusten arvioinnissa ja melun ihmisiin aiheuttamien vaikutusten arvioinnissa. Luvussa 4.3 melu- ja välkevaikutusten kerrotaan tyypillisesti ulottuvan noin kahden kilometrin säteelle voimaloista. Muista lähiseudun tuotannossa olevista tuulivoimahankkeista saatujen kokemusten perusteella meluvaikutukset ulottuvat huomattavasti kauemmas. Voimalat saattavat aiheuttaa lähialueen asutukselle jatkuvia meluhaittoja, vaikka kaavaprosessin yhteydessä olisikin osoitettu melumallinnukset, joiden mukaan ohjearvot eivät ylity.

5.3 Välkevaikutukset

Varjovälkkeen vaikutusten mallinnuksessa tulee käyttää kaavan mahdollistamaa suurinta voimalakokoa, kokonaiskorkeuden ollessa 300 m ja roottorin halkaisijan ollessa 200 m.

5.6 Vaikutukset viestintäverkkoihin

”Tuulivoimaloilla voi olla vaikutuksia tutka- ja viestintäyhteyksiin. Tuulivoimalat voivat aiheuttaa vaikutuksia matkapuhelinverkkoon sekä digi- ja antennitelevisiovastaanottoon tuulivoimapuiston lähialueella. ... YVA-selostusvaiheessa tarkastellaan hankkeen vaikutuksia alueen matkapuhelin-, radio- ja tv-verkkoihin lausuntojen, avoimien paikkatietojen ja kirjallisuudesta saatujen tietojen avulla.” Arvioinnin yhteydessä tulee myös kuvata vastuutahot ja konkreettiset toimenpiteet, joihin ryhdyttäisiin, mikäli ongelmia tuulivoimahankkeen tuotannossa olon aikana ilmenisi.

6.1.2 Maiseman ja kulttuuriympäristön erityiskohteet / Erityiset matkailu-, retkeily- ja virkistyskohteet ja reitit

”Arpaisten ulkoilu- ja vaellusreitti kulkee aina Soinista Ähtärin Eläinpuistoon yhteensä yli 50 kilometrin matkan. Reitistön keskuspaikka sijaitsee Arpaiskämpän ympäristössä, josta lähtevät myös kolme lyhyempää reittiä: Arpaiskämpä – Saarilammin laavu 4,3 km, Kalevin kiekka 3,5 km sekä Arpaiskämpä – Arpainen-järvi 0,4 km. ... Ulkoilualueen keskuksena toimii yöpymiseen sopiva takallinen Arpaiskämpä, puuliiteri, puucee, sauna joen rannassa sekä nuotiopaikka. ... Arpaisten reitti on myös osa Eurooppalaista E6-kaukovaellusreittiä.” (www.arpainen.fi/fi/reitit) Reitti on yksi harvoista Länsi-Suomen pitkistä retkeilyreiteistä ja sitä pidetään myös yhtenä Etelä-Pohjanmaan parhaimmista maastopyöräilyreiteistä. Reitti sijoittuu monipuolisiin ympäristöihin ja maastonmuodollisesti vaihteleviin maisemiin, mukaan lukien upeat Iso-Koirajärven harjumaisemat. Maisemakuva poikkeaa perinteisestä eteläpohjalaisesta maisemasta ja pikemminkin muistuttaa Kainuun vaaraseutuja, pidetäänhän Suomenselkää ”Lapin jatkeena”. Erämaatyypin luonteensa vuoksi alue on otollista

seutua tehdä ainutlaatuisia luontohavaintoja: kulkija voi sattua silmätysten esimerkiksi maakotkan, metsäpeuran, ahman tai karhun kanssa.

Arpaiskämpän vieraskirjan mukaan kämpälle on tehty vuoden aikana (4/2024-3/2025) yhteensä noin 1.000 vierailua. Vierailijoista noin 250 on ilmoittanut yöpyneensä ja noin 750 käyneensä päiväselteään. Suurin osa on ollut patikoijia ja pyöräilijöitä lähialueelta, maakunnasta ja ympäri Suomea. Vierailijoiden joukossa on ollut myös useita ryhmiä, esimerkiksi peruskoulun 9-luokkalaiset, eräopasopiskelijat, elämysliikuntaopiskelijat, polttariporukka ja tyky-päivää viettäneitä työporukoita. On varmasti myös vierailijoita, jotka eivät ole nimeään vieraskirjaan jättäneet. YVA-ohjelman mukaan s. 49 ”Arpaisten reitti kulkee noin 1 kilometrin matkalta hankealueella ja noin 8,6 kilometrin osuudelta voimaloiden lähiympäristössä alle 2 kilometrin etäisyydellä voimaloista.” ja s. 79 ”Voimalat sijoittuvat noin 1,4 km (VE1) ja 1,9 km (VE2) päähän reitin keskeisestä paikasta.” Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavassa Arpaisten alueen virkistyskäyttöön kohdistuu sekä ohjeellisen ulkoilureitin merkintä (Soini-Arpainen-Vehu, Ähtäri-Arpainen) että virkistysalueen ja -kohteen merkintä (Arpainen). Kohteisiin liittyvät suunnittelumääräykset on kuvattu luvussa 7.1.2 ja ne tulee huomioida hankkeen vaikutusten ja hankkeiden yhteisvaikutusten arvioinnissa. Arpaisten alueen virkistysarvojen säilymisen huomioiminen on mainittu myös Juoleikonkankaan tuulivoima-alueen aluekohtaisissa suunnittelumääräyksissä.

6.2.3 Näkyvyysalueanalyysi ja sen tulkintaa

Näkyvyysalueanalyysin laadinnassa tulee käyttää kaavan mahdollistamaa suurinta voimalakokoa, kokonaiskorkeuden ollessa 300 m ja roottorin halkaisijan ollessa 200 m. Näkyvyysalueanalyysissä metsäisiä alueita ei tule määritellä alueiksi, joilta ei ole näkyvyyttä tuulivoimaloille. Puuston peittävä näkyvyys ei vastaa todellisuutta, sillä varsinkin metsän reunaa lähestyttäessä voimalat alkavat näkyä myös puiden ja kasvillisuuden lomasta.

6.2.4 Havainnekuvat

Havainnekuvien laadinnassa tulee käyttää kaavan mahdollistamaa suurinta voimalakokoa, kokonaiskorkeuden ollessa 300 m ja roottorin halkaisijan ollessa 200 m. Pohjakuvat tulee ottaa kirkkaassa päivänvalossa ja hyvissä sääolosuhteissa. Kuvauspisteet ja kuvakulmat tulee valita niin, että ne antavat mahdollisimman todenmukaisen maisemakuvan tuulivoimaloiden toteuttamisesta. Tuulivoimaloita ei saa pyrkiä häivyttämään kuvissa esimerkiksi näköesteiden avulla, vaan voimaloiden näkymistä voidaan jopa jonkin verran korostaa. Havainnekuvia tulee laatia kattavasti maisemallisesti herkimmiltä kohteilta, esimerkiksi Kolun kylältä, jonne nykyisin on nähtävillä Konttisuon, Korkeakankaan ja Louhukankaan/Möksyn tuulivoimaloita. Tärkeitä kuvauspisteitä ovat myös lähimmät loma-asutuksen keskittymät Isojärvi ja Iso-Manalainen. Arpaisten reitin varrelta on syytä valita useita edustavia kuvauspisteitä. Laadittaessa havainnekuvia hankkeiden yhteisvaikutusten arvioimiseksi on huomattava, että Juoleikonkankaan ja Kimpilamminkankaan tuulivoimahankkeet sijaitsevat vastakkaisissa ilmansuunnissa.

7.1.2 Maakuntakaavat / Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050

Aluksi huomauttaisimme, että kuvassa 42 esitetty Juoleikonkankaan tuulivoimahankkeen hankealue on huomattavasti suurempi kuin Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:n tuulivoimaloiden alue 41 Juoleikonkangas. Poikkeaminen maakuntakaavan aluerajauksesta tulee perustella ja arvioida, kuinka poikkeaminen vaikuttaa maakuntakaavan tavoitteiden toteutumiseen. Ympäristövaikutusten arvioinnissa painottaisimme seuraavia YVA-ohjelmassa mainittuja Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 koko maakuntaa koskevia suunnittelumääräyksiä liittyen tuulivoimaan ja sähkönsiirtoon.

- ”Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee huomioida eri tuulivoima-alueiden ja niihin liittyvän sähkönsiirron yhteisvaikutukset ja varmistua siitä, etteivät yhteisvaikutukset muodostu asutukselle kohtuuttomiksi.”
- ”Tuulivoiman yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomioita alueella pesivään, aluetta säännöllisesti käyttävään ja alueen yli muuttavaan linnustoon, sekä linnustoon kohdistuviin yhteisvaikutuksiin.”
- ”Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava, että suunnitelma tai hanke yksinään tai yhdessä muiden hankkeiden tai suunnitelmien kanssa tarkasteltuna ei luonnonsuojelulain 34 §:n tarkoittamalla tavalla merkittävästi heikennä Natura 2000 -verkoston alueiden perusteena olevia luonnonarvoja.”
- ”Sähkönsiirtolinjojen toteutuksessa ei tule aiheuttaa merkittäviä haittavaikutuksia kulttuuriympäristön ja maiseman kannalta arvokkaisiin alueisiin eikä virkistys-, luonnonsuojelu- ja Natura 2000 -alueisiin. Sähkönsiirtolinjat tulee toteuttaa maa- ja metsätalouden, asutuksen sekä luonnon monimuotoisuuden kannalta mahdollisimman vähäisin vaikutuksin. Määräys koskee vähintään 110 kV voimajohtoja.”

Ympäristövaikutusten arvioinnissa painottaisimme seuraavia YVA-ohjelmassa mainittuja Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 aluekohtaisia suunnittelumääräyksiä.

”Tuulivoimaloiden alueiden 3 (Aitakangas, Alajärvi), 7 (Korkeamaa, Soini), 11 (Savonneva, Alajärvi), 12 (Konttisuo, Soini), 13 (Talpakaräme, Vimpeli), 21 (Piikkilänviita, Isojoki), 34 (Kimpilamminkangas, Ähtäri ja Soini), 32 (Louhukangas, Alajärvi), 33 (Hanhimaa, Isojoki) ja 41 (Juoleikonkangas, Ähtäri) yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee turvata metsäpeuran vaellusreittien ja lisääntymisalueiden säilyminen.”

”Tuulivoimaloiden alueen 41 (Juoleikonkangas, Ähtäri) yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee huomioida läheisen Arpaisten alueen virkistysarvojen säilyminen.”

Ympäristövaikutusten arvioinnissa painottaisimme lisäksi seuraavien Juoleikonkankaan osayleiskaava-alueelle ja sen läheisyyteen Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 osoitettujen alueiden huomiointia.

- Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue (vihreä pistekatkoviiva)
- Iironjärven-Matosuon alue, Arpaisen alue, Palolammin alue ”Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti merkittävät laajat, yhtenäiset ja luontoarvoiltaan edustavat luontokokonaisuudet. Alueet ovat keskeinen osa maakunnan ekologista verkostoa. Aluerajaukset ovat yleispiirteisiä ja niiden sisällä voi olla useita eri maankäyttömuotoja. Suunnittelumääräys: Maankäytön suunnittelussa ja toteuttamisessa tulee selvittää ja ottaa huomioon luonnon monimuotoisuusarvot ja edistää niiden säilymistä, sekä välttää luontoympäristön pirstoutumista. Alueen suunnittelussa ja kehittämisessä tulee erityisesti huomioida niiden elinkeinojen turvaaminen, kuten maa- ja metsätalous, jotka toiminnallaan ylläpitävät alueelle ominaisia luontotyyppejä ja edistävät niiden säilymistä.”
- Ohjeellinen ulkoilureitti (vihreä pisteviiva)
 - Soini-Arpainen-Vehu, Ähtäri-Arpainen ”Kehittämisperiaatemerkinällä osoitetaan olemassa olevia ja kehitettäviä maakunnallisesti ja seudullisesti merkittäviä ulkoilureittejä. Ohjeellisen

ulkoilureitin merkintä ei ota kantaa kulkutapaan, vaan suuri osa reiteistä soveltuu kävelyyn ja maastopyöräilyyn ja osa myös hiihtoon. Suunnittelumääräys: Alueen suunnittelussa on turvattava ulkoilureitin hyödyntäminen ja kehittäminen yleiseen virkistyskäyttöön. Reitin tarkempi sijainti tulee suunnitella yhteistyössä maanomistajien ja viranomais tahojen kanssa.” Yllä mainitut alueet näkyvät kuvan 42 kaavakarttaotteessa ja ne on mainittu YVA-ohjelman listauksessa. Sen sijaan seuraava Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 kohde puuttuu listauksesta, vaikka se näkyy kuvassa 42:

- Virkistysalue ja -kohde (vihreä kolmio)

→ Arpainen ”Merkinnällä osoitetaan yleiseen virkistykseen ja ulkoiluun tarkoitettuja alueita ja kohteita. Alueella voi sijaita olemassa olevia vakituksia ja vapaa-ajan asuntoja.

Suunnittelumääräys: Virkistysalueiden ja -kohteiden yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee varmistaa alueen saavutettavuus sekä turvata alueen käytön säilyminen ja kehittäminen yleiseen virkistykseen ja ulkoiluun. Alueella sallitaan luontomatkailua, virkistyskäyttöä ja retkeilyä palveleva rakentaminen sekä jo olemassa olevien rakennusten ja rakenteiden korjaus-, laajennus- ja muutostyöt. Alueen kehittämisessä on huomioitava kulttuuriympäristö-, maisema- ja luontoarvot. Alueella on voimassa maankäyttö- ja rakennuslain 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus.”

7.1.3 Yleiskaavat / 7.1.5 Ranta-asemakaavat

Hankealue rajautuu luoteessa Soinin kunnan puolella voimassa olevaan rantayleiskaavaan. Rantayleiskaavan osa-alueelle 22 on osoitettu kaksi pysyvän asutuksen aluetta, viisi uutta loma-asunnon rakennusoikeutta sekä kolme jo rakennettua loma-asuntoa eli yhteensä 10 rakennuspaikkaa. Ähtärin kaupungin puolella hankealue rajautuu koillisessa Iso-Manalaiseen, jonka rannoille on osoitettu 10 loma-asuntojen rakennuspaikkaa, jotka ovat jo loma-asuntoina. Lisäksi hankealueen länsipuolella Pitkäjärvi-Perimmäisen kolmella osa-alueella on yhteensä 8 rakennuspaikkaa, joista tiettävästi 6 on jo loma-asuntoina. Tarkastelusta ja kuvista 45-46 on jätetty pois suurimmista järvistä esimerkiksi Soinin puolelta Isojärvi (rantayleiskaavan osa-alue 23) ja Iso-Koirajärvi (rantayleiskaavan osa-alue 24) sekä Ähtärin puolelta Kivijärvi. Etäisyys hankealueen rajalta Kivijärveen on noin 2,5 km ja Isojärveen vain noin 1 km. Isojärven rannoille keskittynyt vapaa-ajan ja vakituinen asutus on äärimmäisen tärkeää huomioida senkin vuoksi, että se altistuisi luoteissuunnaltaan myös Kimpilamminkankaan tuulivoimahankkeen vaikutuksille.

Tarkastelualuetta tulee laajentaa ja kuvia 45-46 päivittää, sillä Juoleikonkankaan hankkeen lähialue on suosittua mökkiseutua. Vapaa-ajan asukkaat lähikunnista ja kauempaa maakunnista ovat hakeutuneet hiljaisuuteen ja luonnonrauhaan. Tarkasteluun on otettava myös kaavojen mahdollistamat toistaiseksi käyttämättömät rantarakennuspaikat. Vaikka kokonaisuutena vaikutukset eivät olisi merkittävät, yksittäisen maanomistajan osalta vaikutukset voivat muodostua merkittäviksi. Huomioitavaa on, että Soinin kunnassa on parhaillaan käynnissä rantayleiskaavan uudistaminen 2024-2030, jonka yhtenä tavoitteena on nostaa rantarakentamisen rakennusoikeuksia. YVAohjelmassa mainitaan virheellisesti, että ”Soinin kunta suunnittelee lähivuosien aikana rantayleiskaavan uudistamista”.

8.2 Natura- ja suojelualueet sekä muut luontoarvoiltaan merkittävät kohteet

Seuraavissa luvuissa ja kuvassa 48 tarkastellaan Natura-alueita, luonnonsuojelualueita ja luonnonsuojeluohjelmien kohteita sekä soidensuojelun täydennysehdotuksen kohteita. Kuvassa 48 kohteet on esitetty noin 20 kilometrin etäisyydellä Juoleikonkankaan tuulivoimahankkeen hankealueesta. Tekstissä Natura 2000 -alueita tarkastellaan vain 10 kilometrin etäisyydellä. Esitetyt tiedot ovat puutteellisia.

8.2.1 Natura 2000 -alueet

Natura 2000 -alueiden listauksessa on mainittu alle 10 kilometrin etäisyydellä hankealueesta tai sähkönsiirtolinjoista sijaitsevat Natura-alueet Matosuonniemi, Matosuo, Aittosuo-Leppäsuu-Uitusharju, Laihistenneva-Härkäneva-Vahvasenjoki ja Iso-Koirajärven harju. Listauksesta puuttuu kuvan 48 kartan kaakkoisosassa näkyvä Maaherransuo (FI0800036, SAC). Maaherransuon etäisyys hankealueesta on karttatarkastelun perusteella noin 10,7 kilometriä eli vain hieman yli 10 kilometriä. Kyseinen Natura 2000 -alue tulee ottaa mukaan tarkasteluun ja sen tiedot tulee päivittää listaukseen. Natura 2000 -alueiden tarkastelun merkitystä Juoleinkonkankaan tuulivoimahankkeen osalta käymme tarkemmin läpi luvussa 8.4, jossa muun muassa Maaherransuo on mainittu yhtenä tärkeimmistä metsäpeuran esiintymisalueista hankealueeseen nähden.

8.2.2 Luonnonsuojelualueet ja suojeluohjelmien kohteet

Tekstissä on mainittu seuraava kohde, jota ei kuitenkaan ole esitetty kuvassa 48. ”Etelä-Pohjanmaan hyväksytyssä maakuntakaavassa 2050 on Natura-alueen ja luonnonsuojeluohjelma-alueen lisäksi monimuotoisuuden kannalta tärkeän alueen merkintä hankealueen itäosassa.” Kyseinen alue on Arpaisen alue. Huomioitavaa on, että hankealueen välittömään läheisyyteen sijoittuu myös kaksi muuta Etelä-Pohjanmaan hyväksytyn maakuntakaavan 2050 mukaista luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeää aluetta, liroonjärvi-Matosuo ja Palolampi. Kohteet on esitetty kuvassa 42, josta nähdään liroonjärvi-Matosuon alueen sijoittuminen Arpaisen alueen luoteis-pohjoispuolelle ja Palolammin alueen sijoittuminen Arpaisen alueen kaakkois-eteläpuolelle.

Koska alueet ovat Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 mukaan maakunnallisesti merkittäviä, laajoja, yhtenäisiä ja luontoarvoiltaan edustavia luontokokonaisuuksia ja keskeinen osa maakunnan ekologista verkostoa, kokonaiskuvan hahmottamiseksi alueet tulee lisätä kuvaan 48. Myös vaikutusten arviointi sekä Juoleinkonkankaan tuulivoimahankkeesta että muiden hankkeiden, erityisesti suunniteltu Kimpilamminkankaan tuulivoimahanke ja Konttisuon tuotannossa oleva tuulivoima-alue, yhteisvaikutuksista tulee ulottaa näihin alueisiin.

8.3. Linnusto / 8.3.2 Vaikutusten arviointimenetelmät

Arvioitaessa vaikutuksia hankealueen ja sen lähialueen linnustoon, on ulotettava tarkastelu riittävän etäälle hankealueesta ja on huomioitava sekä reviirien laajuus että alueen erämaatyypisyys. YVA-ohjelman mukaan tarkastellaan vaikutuksia myös ekologisiin yhteyksiin. Sen vuoksi on välttämätöntä huomioida luvussa 8.2.2 esittämämme luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät alueet ja näiden osalta erityisesti lähistön useiden tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutukset. Huomioitava on erityisesti Matosuon maakunnallisesti tärkeän lintualueen sijoittuminen vain noin 5 km hankealueesta pohjoiseen. Kimpilamminkankaan suunnitellun tuulivoimahankkeen sijoituessa vain noin 2 kilometriä Juoleinkonkankaan hankealueesta pohjoiseen, linnuston kannalta nämä kaksi tuulivoimahanketta muodostavat tosiasiallisesti yhden ison hankkeen.

8.4.1 Nykytila / Muu eläimistö

Suurpedoista tarkastellaan muun muassa ilvestä, karhua ja ahmaa. Luvussa kerrotaan Luonnonvarakeskukseen avoimen datan portaaliin ilmoitetuista havainnoista. Näyttäisi siltä, että esimerkiksi karhujen tai ahmojen osalta havainnot eivät ole kattavia, sillä tiedossamme on useita listauksen ulkopuolisia havaintoja hankealueen läheisyydestä. Tukeutuminen pelkästään Luonnonvarakeskuksen tietoihin eli pääosin petoyhdyshenkilöiden Tassu-suurpetohavaintojärjestelmään tallentamiin havaintoihin ei muodosta todellista kuvaa alueen suurpetotilanteesta. Täydentävää tietoa voisi olla saatavilla esimerkiksi alueen metsästysseuroilta,

joita hankkeen seurantaryhmäänkin on kutsuttu. Havaintoihin liittyen haluaisimme vielä muistuttaa, että jos lähialueen asukas esimerkiksi autolla ajaessaan näkee tien yli kulkevan ahman, hän ei välttämättä ymmärrä havaintonsa merkitystä eikä raportoi siitä mihinkään tai edes mainitse kenellekään. Varsinkaan hän ei saata ymmärtää, että tiedot voisivat olla merkityksellisiä esimerkiksi lähialueelle tulevaisuudessa suunniteltavan tuulivoimahankkeen kannalta.

Myös metsäpeuran osalta YVA-ohjelmassa esitetyt lähtötiedot ovat hyvin puutteellisia. Hankealueeseen nähden tärkeimpinä metsäpeurojen esiintymisalueina mainitaan Maaherransuo ja Aittosuo-Leppäsuu-Uitusharjun Natura-alueet sekä näiden alueiden väli. Etäisyys hankealueelta Aittosuo-Leppäsuu-Uitusharjun Natura-alueelle on sivun 105 mukaan 8,9 km ja Maaherransuolle karttatietojen perusteella noin 10,7 km. Tarkastelusta on sen sijaan jätetty pois lähin, sivulla 105 mainittu 7,8 km hankealueesta pohjoiseen sijoittuva Matosuon Natura-alue. Metsäpeura on yksi näiden kaikkien kolmen Natura-alueen suojeluperustelajeista. Ongelmana tarkastellessa Matosuon Natura-alueen ja sen lähiympäristön merkitystä metsäpeuralle on se, että saatavilla olevat GPS-seurantatiedot alueen metsäpeuroista eivät ole kattavia. Kimpilamminkankaan tuulivoimahankkeen kaavoitusprosessin aikana vuosina 2019-2024 on tullut ilmi paljon uutta tietoa metsäpeurojen esiintymisestä alueella. Tiedot ovat vielä osin julkaisemattomia, sillä ne perustuvat tekeillä olevaan väitöskirjatutkimukseen. Asiantuntijoiden mukaan Matosuon ja sen lähialueiden merkitys metsäpeuralle sekä laidun- että vasomisalueena on osoittautunut suuremmaksi, mitä aiemmin on oletettu. (LIITE 1)

8.4.2 Vaikutusten arviointimenetelmät

Arvioitaessa vaikutuksia hankealueen ja sen lähialueiden muuhun eläimistöön on ulotettava tarkastelu riittävän etäälle hankealueesta ja huomioitava sekä reviirien laajuus että alueen erämaatyypisyys. YVA-ohjelman mukaan tarkastellaan vaikutuksia myös ekologisiin yhteyksiin. Sen vuoksi on välttämätöntä huomioida luvussa 8.2.2 esittämämme luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät alueet ja näiden osalta erityisesti lähistön useiden tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutukset. Metsäpeuraselvitys laadittuna sivulla 114 esitettyyn aineistoon perustuen ei tule olemaan riittävän tarkka ja kattava, sillä YVA-ohjelmassa esitetyt tiedot laidun- ja vasomisalueista sekä vaellusreiteistä eivät vastaa nykyistä tilannetta. Viittaamme luvussa 8.4.1 esittämiimme seikkoihin.

8.9 Luonnonvarojen hyödyntäminen

Nykytilan kuvauksessa mainitaan hankealueen eteläosassa sijaitseva tuotannossa oleva Sarasuon turvetuotantoalue. YVA-ohjelmassa ei kuitenkaan kerrota tarkemmin, mitä turvetuotantoalueelle tulevaisuudessa tapahtuu ja mihin asti esimerkiksi lupa turpeenostolle on voimassa. Myöskään alueen pinta-alaa ei ole mainittu. Turvetuotantoalueen osalta olisi hyvä esittää alueen lähivuosien suunnitelma. Luvussa mainitaan myös hankealueella sijaitseva Peräkallion maa-ainestenottoalue sekä kolme muuta 10 kilometrin etäisyydellä sijaitsevaa kohdetta, joilla on lupa kiviaineisten ottoon. Kaikkien neljän maa-ainestenottoalueiden luvat ovat voimassa vuoteen 2038 asti. Ainakin hankealueella sijaitseva Peräkallion alue olisi aiheellista esittää myös kartalla, mielellään myös muut kolme kohdetta.

Vaikutusten arviointimenetelmissä 8.9.2 kerrotaan seuraavasti ”Tuulivoimahankkeen infrastruktuurin rakentaminen edellyttää raaka-aineiden (muun muassa maa-ainekset) hankintaa hankealueelta ja lähialueelta.” YVA-ohjelmassa on arvioitava, mistä kiviainesta tullaan ottamaan ja esitettävä myös mahdollisimman tarkat määrät ymmärrettävässä muodossa, esimerkiksi ajoneuvokuormallisina. Luvussa kuvattu arviointimenetelmä ”Materiaalien määrää ja niiden kierrätettävyyttä käytöstä poistamisen jälkeen arvioidaan yleisellä tasolla asiantuntijan arviona.” on turhan yleispiirteinen hankkeen laajuuteen suhteutettuna. Kiviainesten otosta aiheutuu myös vaikutuksia lähialueen asukkaille, muun muassa murskaamisen ja kuljetusten vuoksi.

9 Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa

Muistuttaisimme yhteisvaikutusten arvioinnin tärkeydestä. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa tai YVA-ohjelmassa ei tuoda ilmi, kuinka esimerkiksi melun ja välkkeen yhteisvaikutuksia tullaan arvioimaan ja mitä tietoja läheisimmistä tuulivoimahankkeista aiotaan käyttää. Tiedossamme on, että Kimpilamminkankaan tuulivoimahankkeen kaavoituksen yhteydessä esitetyt vaikutusten arvoinnit ja erilaiset selvitykset sekä laskelmat perustuvat edelleen puutteellisiin ja/tai vanhentuneisiin tietoihin. Kaikki Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 suunnittelumääräykset tulee huomioida erityisen huolellisesti, sillä vaikka Juoleikonkankaan tuulivoimahanke ei yksinään aiheuttaisi merkittäviä vaikutuksia, on tarkasteltava laajempaa kokonaisuutta ja usean hankkeen yhteisvaikutuksia. Juoleikonkankaan YVA-ohjelman vaihtoehdon VE1 mukaisten 9 voimalan lisäksi lähialueelle suunnitellaan Kimpilamminkankaan tuulivoimahankkeen 16 voimalaa. Konttisuo 7 tuulivoimalaa ovat tuotannossa. Nämä kolme teollisuusaluetta ja yhteensä 32 tuulivoimalaa sijaitsisivat vain noin 6- 9 kilometrin säteellä toisistaan ja muodostaisivat kolmion, jonka sisälle jäisi esimerkiksi Iso-Koirajärven harju ja suuri osa Arpaisen aluetta.

Tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutukset sekä luontoon että ihmisiin herättävät todellista huolta, koska mikään taho ei tällä hetkellä kontrolloi kokonaiskuvaa. Kartoilla esitetään yksi hanke ja asia kerrallaan. Osallisille tämä on varsin ongelmallista ja työllistävää, sillä tietoa on haettava useasta eri lähteestä ja apuna on käytettävä omia kartoja ja piirroksia. Hankekartoissa mittakaava on hyvin pieni ja yksityiskohtaisemman tiedon saamiseksi on avattava erillisestä karttapalvelusta suuremman mittakaavan kartta. Häiritsevää on erityisesti se, että asutuksen sijaintia suhteessa hankealueeseen tai suunniteltuihin voimaloihin täytyy tutkia, koska asutus on kartoilta usein häivytetty. Kartalla esitetty asia ja teksti eivät välttämättä täysin vastaa toisiaan: joko kartta tai teksti on puutteellinen, kuten tätäkin YVA-ohjelmaa tarkasti luettuaan on useassa kohtaa huomannut.

11 Arvioinnin epävarmuustekijät

”On myös huomioitava, että arviointiin on käytettävissä rajallinen määrä resursseja, joten kaikkea mahdollista ei voida huomioida. Olennaista on, että huomioidaan riittävästi kyseisen hankkeen kannalta merkittävät asiat.”

Laadittaessa matemaattisia mallinnuksia ja arvioitaessa hankkeiden vaikutuksia on muistettava, että kaikki on vain laskennallista eikä luonto tunne matematiikkaa. Resurssien rajallisuuden ymmärrämme, mutta emme hyväksy sitä, että asioita tehdään huolimattomasti kiireen vuoksi. Varoittavana esimerkkinä tästä olemme vuodesta 2019 lähtien seuranneet Kimpilamminkankaan tuulivoimahankkeen kaavoitusprosessia, jossa muun muassa luontoselvitykset osoittautuivat heti YVA-selostuksen jälkeen puutteellisiksi, mutta siitä huolimatta kaavaehdotus tuotiin nähtäville alkuperäisin, virheellisin tiedoin. Juoleikonkankaan hankkeen hyväksyttävyyden kannalta on tärkeää, että hankkeen YVA-ohjelmasta jätetyt mielipiteet ja lausunnot huomioidaan huolellisesti ja arviointeja tarvittaessa täydennetään.

...

LIITTEET

Mielipide 6 (2 allekirjoittajaa)

Omistamallemme ... on Soinin kunnan voimassaolevassa rantaosayleiskaavassa osoitettu yhteensä neljä loma-asunnon rakennusoikeutta, ... rannalle. (Kuva 1) Lisäksi ... on alustavien selvitysten mukaan mahdollista hakea rakennuslupaa vakitukselle asunnolle, etäisyyden ... metriä. (Kuva 2) Soinin kunnassa

on parhaillaan käynnissä rantayleiskaavan uudistaminen 2024-2030. Päivitystyön yhtenä tavoitteena on nostaa rantarakentamisen rakennusoikeuksia. (Kuva 3)

Kaikki rakennussuunnitelmamme ovat olleet keskeytyksissä vuodesta 2019 lähtien, jolloin tietoomme tuli Kimpilamminkankaan tuulivoimahanke. Kimpilamminkankaan voimalat sijoittuisivat lähimmillään ... suunnitelluista rakennuspaikoista. Nyt arvioitavana olevan Juoleikonkankaan hankkeen lähin voimala sijoittuisi ... suunnitelluista rakennuspaikoista. Molempien hankkeiden toteutuessa yhteensä ... etäisyydelle suunnitelluista rakennuspaikoistamme. Tuulivoimahankkeiden, erityisesti nyt arvioitavana olevan Juoleikonkankaan, vaikutukset yksittäisen kiinteistönomistajan maankäyttöön ovat epäoikeudenmukaisia ja kohtuuttomia. Hankkeet rajoittavat oikeuttamme hyödyntää omaisuuttamme. Emme halua rakentaa vakituista tai vapaa-ajan asuntoa tuulivoimateollisuusalueiden välittömään läheisyyteen. Haluamme nauttia luonnon rauhasta ja hiljaisuudesta. YVA-ohjelmassa tulee tarkastella sekä loma-asuntojen että käyttämättömien rakennuspaikkojen arvonalenemista ja jälleenmyynnin vaikeutumista tuulivoimahankkeiden toteutuessa. Kiinteistönomistajan kannalta on oleellista myös kuvailla, kuka on korvausvelvollinen aiheutuneesta vahingosta.

3 KUVAA

Mielipide 7 (1 allekirjoittaja)

9 Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa

Tuulivoimahankkeiden Juoleikonkangas ja Kimpilamminkangas yhteisvaikutusten arviointi on erityisesti melun ja välkkeen osalta äärimmäisen tärkeää. Mallinnukset on laadittava ehdottomasti varovaisuusperiaatteita noudattaen. Hankealueiden rajat sijaitsevat lähimmillään vain noin 1,7 kilometrin etäisyydellä toisistaan. Molempien hankkeiden toteutuessa yhteensä ... sijoittuisi ... kilometrin etäisyydelle kodistani.

KUVA 1

Mielipide 8 (1 allekirjoittaja)

8.3 Linnusto / 8.3.1 Nykytila Hankealueella ja sen lähiympäristössä on havaittu muun muassa metsoja, riekkoja, maakotka, kanahaukka ja hiirihaukka. (LIITE 1)

8.4 Muu eläimistö / 8.4.1 Nykytila

Hankealueella ja sen lähiympäristössä on havaittu muun muassa metsäpeuroja, saukkoja, ahma ja ilves. (LIITE 1)

LIITE

Mielipide 9 (1 allekirjoittaja)

Juoleikonkankaan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa (YVA-ohjelma) tunnistetaan useita haittavaikutuksia, jotka kohdistuvat erityisesti naapurikunta Soiniin, vaikka itse hankealue sijaitsee Ähtärin puolella. Tämä on ristiriidassa oikeudenmukaisen ja kestävä maankäytön periaatteiden kanssa, joiden mukaan haittojen ja hyötyjen tulisi jakautua tasapuolisesti. Hankkeen vaikutuksia ei ole arvioitu riittävän kattavasti, eikä se huomioi riittävästi alueen merkittäviä luonto- ja elinkeinointressejä.

1. Kuntien tulee huomioida toisiaan haittavaikutuksissa

YVA-ohjelman mukaan hankkeella on merkittäviä vaikutuksia Soinin kunnan alueelle, mutta sen suunnittelu on tehty ensisijaisesti Ähtärin näkökulmasta. Tämä on ongelmallista, sillä: Lainsäädäntö edellyttää, että kaavoituksessa ja maankäytössä otetaan huomioon naapurikuntien edut ja vaikutukset. Ähtärin tulee huomioda, että haittavaikutukset kohdistuvat erityisesti Soinin asukkaisiin ja elinkeinoihin. Soinille aiheutuvat haitat ilman hyötyjä: YVA-ohjelman mukaan melu, maisemanmuutos ja välkevaikutukset kohdistuvat ensisijaisesti Soinin puolelle, mutta Soini ei saa hankkeesta verotuloja eikä energiantuotannon hyötyjä. Kuntien välisen yhteistyön merkitys: YVA-ohjelmassa ei esitetä keinoja kompensoida Soinille aiheutuvia haittoja, mikä herättää kysymyksiä hankkeen oikeudenmukaisuudesta.

2. Arpaisten patikkapolun haitat

YVA-ohjelmassa todetaan, että hankealue sijaitsee vain 1,4–1,9 km päässä Arpaisten vaellusreitistä. Tämä tarkoittaa merkittävää maisemallista haittaa, joka vähentää alueen vetovoimaa sekä reitin houkuttelevuutta matkailijoille ja paikallisille käyttäjille. Ohjelmassa ei tarjota riittäviä lieventämistoimia reitin säilyttämiseksi luonnonläheisenä ja houkuttelevana.

3. Tuulivoimahankkeen yhteisvaikutukset

Juoleikonkankaan tuulivoimahanke ei ole ainoa alueelle suunniteltu hanke. YVA-ohjelmassa tunnustetaan, että useiden hankkeiden yhteisvaikutukset voivat olla merkittäviä, mutta vaikutusten kumuloitumista ei ole arvioitu riittävästi. Tämä johtaa alueen maiseman, eläimistön ja asuinympäristön heikkenemiseen.

4. Haittavaikutukset kohdistuvat naapurikuntaan

Hankkeen merkittävimmät vaikutukset, kuten melu ja välke, tulevat kohdistumaan Soinin kunnan alueelle. Vaikutukset luonnonympäristöön, kuten elinympäristön muutokset ja riistaeläinten häiriintyminen, näkyvät voimakkaimmin juuri Soinissa. Tämä on kohtuutonta, sillä Soinin kunta ei ole hankkeen toteuttaja.

5. Naapurikunnan kiinteistöjen arvon aleneminen

Useat tutkimukset osoittavat, että tuulivoimaloiden läheisyydessä kiinteistöjen arvo voi laskea. YVA-ohjelmassa mainitaan, että maisemalliset muutokset voivat vaikuttaa asumisviihtyvyyteen, mutta kiinteistöjen arvon laskua ei ole arvioitu kattavasti. Koska vaikutukset kohdistuvat erityisesti Soinin kunnan alueelle, kiinteistöjen markkina-arvo laskee siellä ilman kompensatiota.

6. Metsästyksen heikkeneminen

YVA-ohjelmassa todetaan, että luonnossa liikkuminen ja metsästys voivat jatkua hankkeen toteuttamisen jälkeen, mutta ei oteta huomioon sitä, että tuulivoimalat voivat karkottaa riistaeläimiä ja vähentää metsästyksen kannattavuutta. Tämä on erityisen merkittävää, koska metsästys on alueella sekä kulttuurisesti että taloudellisesti tärkeä elinkeino.

Johtopäätös

Juoleikonkankaan tuulivoimahankkeen YVA-ohjelma osoittaa, että haittavaikutukset kohdistuvat pääasiassa Soinin kunnan alueelle, vaikka hanke toteutetaan Ähtärissä. Tämä on ongelmallista, koska: Maankäyttö- ja rakennuslain mukainen naapurikuntien vaikutusten huomioiminen on puutteellista. Soini kärsii hankkeen haitoista ilman verotuloja tai muita hyötyjä. Haitalliset vaikutukset kohdistuvat ympäristöön, kiinteistöjen arvoon, matkailuun ja metsästykseseen, eikä niitä ole kompensoitu riittävästi. Näiden syiden vuoksi Juoleikonkankaan tuulivoimahanketta ei tule toteuttaa. Hanke lisää ympäristön

kuormitusta, heikentää asuinympäristöä ja vaarantaa naapurikunnan elinkeinoja ilman oikeudenmukaista hyvitystä.

Mielipide 10, Ähtärinjärven Luontoyhdistys ry

Pahoittelemme lausuntomme lähettämistä myöhässä, mutta sitä ei tule tästä johtuen jättää huomioimatta. Suosittelemme Ähtärin ja Soinin rajalla Matosuon läheisyydessä sijaitsevan Juoleikonkankaan tuulivoimahankkeelle vaihtoehtoa VE0: Hanketta ei toteuteta.

Luonnonsuojelulain § 64:n mukaan Natura 2000- verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja ei saa merkittävästi heikentää. Hankealue sijaitsee Natura-alueiden (Matosuo FI080038 sekä Matosuonniemi FI0800150) sekä asutuksen että virkistysalueiden läheisyydessä – se heikentäisi merkittäväällä tavalla myös näiden Natura-alueiden ulkopuolelle ulottuvia liikkuvia luontoarvoja sekä näiden alueiden laajentamismahdollisuuksia. Luonnonsuojelulain § 65:n mukaan hankkeen toteuttajan tai suunnitelman laatijan on asianmukaisella tavalla arvioitava vaikutukset, mikäli hanke tai suunnitelma yksistään tai yhdessä muiden hankkeiden tai suunnitelmien kanssa merkittävästi heikentää valtioneuvoston Natura 2000- verkostoon ehdottaman tai verkostoon sisällytetyn alueen niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty – tai on tarkoitus sisällyttää Natura 2000- verkostoon – ja tämä koskee myös sellaista hanketta tai suunnitelmaa alueen ulkopuolella, joilla todennäköisesti on alueelle ulottuvia haitallisia vaikutuksia.

Juoleikonkankaan ympäristössä on tänä vuonna havaintoja ainakin kolmesta merikotkasta (*Haliaeetus albicilla*) jotka ovat rauhoitettuja sekä yhdestä maakotkasta (*Aquila chrysaetos*) joka luokitellaan Suomessa edelleen vaarantuneeksi lajiksi ja se kuuluu EU:n lintudirektiivin liitteen I lajiluetteloon erityisesti suojeltavaksi lajiksi. Tuulivoimarakentaminen maakotkan elinpiirin läheisyyteen olisi ei siis ole sallittua ja myös merikotkien tahallinen häiritseminen on luonnonsuojelurikos. Näiden lisäksi alueelta on tavattu vaarantuneita riekkoja ja metsäpeuroja, joiden tulee antaa lisääntyä rauhassa ja kohdealueelta löytyy myös vesilain turvaamiin elinympäristöihin kuuluva noro. Juoleikonkankaan ja tätä ympäröivän Juoleikonnevan sekä Manalaisen alueet sopivat erinomaisesti ennallistamishankkeisiin ja läheisellä Matosuolla sijaitseekin jo tässä työssä ansioituneen Lumimuutos osuuskunnan omistama tontti. Myös seudulla sijaitsevilla valtion omistamilla alueilla on ollut suunnitelmia aloittaa laajempia ennallistamishankkeita vuonna 2026.

Yksityiset maanomistajat ovat vastustaneet tuulivoimahanketta joten sillä ei myöskään ole sosiaalista toimilupaa. Juoleikonkankaan seutu sopii erinomaisesti metsäpeuran kesälaitumiksi, jolloin nämä asuttavat avosoiden ja varttuneiden metsien muodostaa mosaiikia - sekä laiduntavat pienvesien varsilla. Rämeiden osuuden ja rehevien soiden sekä mineraalimaiden palautuminen alueelle kasvattaisivat myös metsäpeurakantaa. Tuulivoimahankkeen edellyttämät ojitukset, soratiet, rakennukset ja sähkölinjat sen sijaan aiheuttaisivat metsäpeuran kannalta tilankäytön vähenemistä – ja heikentäisivät siten myös näiden elämän edellytyksiä. Matosuo ympäristöineen on valtakunnallisellakin tasolla arvioiden ainutlaatuinen alue. Euroopan Unionin luontodirektiivin liitteissä on mainittu neljä Suomessa esiintyvää suurpetoa (karhu, ilves, susi ja ahma) ja kaikki nämä neljä suurpetoa esiintyvät Matosuon alueella. Karhu, ilves ja susi (poronhoitoalueen ulkopuolella) ovat liitteen IV määrittämiä tiukkaa suojelua edellyttäviä lajeja. Ahma on kuin pohjolan tiikeri joka vaatii erittäin suuren elinpiirin tullakseen toimeen – ja kuuluu luontodirektiivin liitteen II määrittämiin priorisoituihin eläin- ja kasvilajeihin - eli sen suojelemiseksi on osoitettava erityisten suojelutoimien alueita. Juoleikonkankaan ympäristön ennallistamistoimet tukisivat myös tätä tavoitetta ja myös alueella esiintyvä metsäpeura kuuluu liitteessä II määritettyihin lajeihin.

Juoleikonkankaalle suunnitellut tuulivoimalat ovat suuria – roottorin halkaisijaltaan 200 m ja kokonaiskorkeudeltaan 300 metriä ja nämä häiritsisivät lisäksi merkittävästi myös seudulle sijoittuvaa valtakunnallisesti merkittävää kurkien muuttoreittiä levähdys- ja ruokailualueineen. Esitämme, että suunnitellut toimenpiteet on jäädytettävä ja seudun Natura-aluetta tulee hiljalleen laajentaa myös Juoleikonkankaan suuntaan jotta seudulla esiintyvien harvinaisten eliöiden elämä ja lisääntymisen voidaan turvata. Tuulivoimapuiston vaikutusalue on laaja ja monipuolinen luontokokonaisuus, jolla on huomattava merkitys luontoharrastuksen ja luonnon virkistyskäytön kannalta. Sen läheisyydessä kulkee Soinin ja Ähtärin välinen retkeilyreitti – ja kuntien kannattaakin panostaa luonto-arvoihin joiden kanssa tuulivoimapuistot eivät ole mitenkään yhteensovittavissa. Matosuo ja sen ympäristö ovat jo entuudestaan Soinin paras suoalue niin maisemaltaan kuin linnustoltaankin – niin tätä aluetta kannattaa ehdottomasti laajentaa myös Ähtärin Juoleikonkankaan suuntaan.

Mielipide 11, Lumimuutos Osuuskunta

Metsäpeuran levinneisyys ja tilankäyttö Ähtärin Juoleikonkankaan tuulivoimahankeen lähialueilla

Muistutuksen vaatimus: Juoleikonkankaan tuulivoimahankeen kaavoituksessa tulee pääasiassa edetä niin, että tuulivoimahanke ei edistetä johtuen sen haitasta kiinteistöille ja niiden omistajille, sekä luonnolle. Lisäksi YVA-ohjelmassa pitäisi ottaa huomioon koko alueen tärkeys metsäpeuralle.

Muistutuksen perustelut: OSK Lumimuutos, joka omistaa maata noin ... alueen pohjoisessa sekä etelässä (...) on ennallistanut elinympäristöjä sekä inventoinut asiantuntijana Soinin ja Ähtärin alueiden metsäpeurakantaa, ja alueiden käyttöä, joka osoittaa, että kaavassa tarkasteltu metsäpeuran esiintyminen ja alueen käyttö ei mahdollista tuulivoimarakentamista.

Tarkemmat perustelut ja tulokset: Tässä osassa käytetty tieto perustuu Lumimuutoksen osuuskunnan vielä julkaisemattomaan metsäpeura raporttiin (...) Soinin ja Ähtärin alueelta. Tietoa kerättiin tieteellisestä kirjallisuudesta, Luonnonvarakeskuksen metsäpeura GPS- paikkatietojen datasta, paikallisten metsäpeurahavainnoista sekä Lumimuutoksen henkilökunnan peurahavainnoista kenttätöiden aikana Soinin Matosuon Natura 2000 ja turvetuotantoalueen lähiympäristöllä (esim. kuva 3c) sekä Ähtärin Väättäiskylän pohjoisessa.

Vuosina 1988 ja 1993 Ähtäri-Soini-Karstulan rajamaille siirtoistutettiin metsäpeuroja laajentamaan läntisen populaation levinneisyysaluetta. Metsäpeurat lisääntyivät siirtoistutusten jälkeen hiljattain alueella ja vuoden 2016 jälkeen tämä eteläinen osakanta todistetusti yhdistyi suunnitelmien mukaisesti Suomenselän suurempaan pohjoiseen populaatioon tämän kasvuun ja laajennuksen/leviämisen jälkeen (...). Luonnonvarakeskus on pannoittanut osan Ähtäri-Soini-Karstulan osapopulaation vaatimista mutta kuten muissakin Suomen metsäpeura populaatioissa kattavuus ei ole täydellinen, jolloin eläinten levinneisyystietoihin jää aukkoja. Esim. Suomenselän GPS-paikkatieto koostuu 123 vaadintien paikkapisteistä (Opendata.luke.fi, 2024), joka on vähemmän kun 10 % kyseisestä populaatiosta tällä hetkellä. Paikallisten antama tieto ja kenttätö auttoivat lisäämään tietoa lajin esiintymisestä alueella.

Metsäpeura on laji, joka kuuluu EU:n luontodirektiivin liitteeseen II (Metsä.fi, 2024) ja Metsähallituksen yleistajuisessa raportissa mainitaan että Euroopan unionin rahoittaman MetsäpeuraLIFE-hankkeen (2016-2023) yksi keskeinen tavoite oli “[p]arantaa Ähtärin, Soinin ja Karstulan seudulla elävän metsäpeurakannan perinnöllistä monimuotoisuutta ja elinvoimaisuutta” (...). MetsäpeuraLIFE hankkeelle on myös haettu jatkoa (...), henkilökohtainen keskustelu, 2024) ja lisäksi aloitettiin tutkia lajin esiintymistä tuulivoima-alueiden ympäristöissä ja tuulivoiman vaikutuksia metsäpeuraan WINDLIFE-hankkeen (2023- 2027) yhteydessä (Luke.fi, 2023), mutta tuloksia täytyy valitettavasti vielä odottaa pari vuotta. Siksi Juoleikonkankaan tuulivoimahankeessa tulisi kiinnittää erityistä huomiota

metsäpeuraan, minimoidaksemme suoria ja epäsuoria negatiivisia vaikutuksia sekä välttääksemme harvinaisen lajin elinympäristön pirstoutumista ja EU:n rahoittaman monen miljoonan euron hankeen (MetsäpeuraLIFE) haittaamista/vaikeuttamista.

Vaikka metsäpeurojen kannalta ei ole vielä tehty tieteellistä selvitystä miten tuulivoimat ja niiden infrastruktuuri vaikuttavat silmällä pidettävään (NT) peura alalajiin, on olemassa tieteellistä kirjallisuutta metsäpeuran lähisukulaisista, esim. Skandinavian poroista (Rangifer tarandus tarandus), joka näyttää että tuulivoimaloiden rakentaminen voi pirstaloita lajien elinympäristöä ja sillä muuttaa eläinten käytöstä (esim. vaellusreitit) ja hankkeet voivat myös aiheuttaa hyvien elinympäristöjen, esim. kesälaidun- tai vasonta-alueiden välttämistä tai hylkimistä monen kilometrin mittakaavalla hankeen ympäristöllä (...). Jopa toiselle suomalaiselle tuulivoimahankkelle (Piiparinmäki & Murtomäki) laaditussa selvityksessä nimeltä Metsäpeura ja tuulivoimahankkeet tulokset ovat ehdottaneet että kesä- ja vasonta-alueen lähellä rakennetusta hankkeesta on häiritseviä vaikutuksia metsäpeuralle jotka voivat ulottua 4 km päähän tuulivoima alueista (...). Yllä mainituissa porojen liittyviin julkaisuissa tämä kilometri määrä on samanlainen tai jopa korkeampi, riippuen tutkitusta mittakaavasta (...). Muut vaikutukset kuten esim. ääni ja väkeä vaikuttavat myös negatiivisesti Rangifer-suvun eläimiin niin että eläimet esim. välttelevät avoimia alueita, kuten soita, mistä turbiineja näkyy kaukaa maastossa (...) Lisäksi tästä aiheuttaman "[e]linympäristöjen pirstoutuminen muuttaa metsäpeurojen ja susien vuorovaikutussuhteita ja todennäköisesti lisää metsäpeuran altistumista predaatiolle" (...). Juoleikonkankaan tuulivoimahankkeen YVA-ohjelmassa (18.02.2025) ei huomioida tarpeeksi alueen merkitystä metsäpeuralle ja ei myöskään huomioida tämän ja toisten projektien kokonaisvaikutuksia metsäpeuran kannalta. Metsäpeura on laajasti liikkuva laji, joka on tunnettu vaeltavan kesä- ja talvilaidunalueiden välillä tuttuja reittejä pitkin.

Hankkeen YVA-ohjelmassa käytettyssä levinneisyystiedossa on aukkoja (esim. Matosuon alueella) ja GPS-pantadata ei todennäköisesti näytä koko alueen tilankäyttöä koska suurin osa osapupulaatiosta ei ole pannoitettu. Lisäksi hanke sijoittuu kahden metsäpeuralle tärkeäksi todettujen kesäalueiden (Natura 2000 alueet) välille. Eläimiä on havaittu Soinin Matosuon Natura 2000 ja Ähtärin Natura 2000 Maaherransuon alueiden lähiympäristössä ja peurat todennäköisesti liikkuvat myös alueiden välillä. Hankeen toteaminen pirstaloisi aluetta yhä enemmän ja mahdollisesti vaikeuttaisi metsäpeuran liikkuvuutta alueella. Lisäksi hanke on suunniteltu lähelle jäkäläkankaita, joita peurat voisivat käyttää potentiaalisina talvilaidunalueina. Jäkälän puute porojen ja peurojen talvihabitaattissa on viime vuosina yleistynyt intensiivisen metsätalouden takia ja myös ilmastonmuutoksen kautta lisääntyneet huonot talvet ja enintään lumiolosuhteet ovat vaikeuttanut peurojen ravinnon saantia talvella (...).

Ähtäri-Soini-Karstulan osakannan kehitys ja levinneisyys ovat vielä kesken ja kuten ... (8.11.2019) mainitsi Kimpilamminkankaan YVA-selostuksessa: "Kimpilamminkankaan alue ja sen lähiseudut ovat karttatarkastelun perusteella metsäpeuralle hyvin soveltuvaa elinympäristöä. [...] Jos seudun metsäpeurakanta kasvaa niin metsäpeura todennäköisesti alkaa esiintyä säännönmukaisesti Kimpilamminkankaalla." Juoleikonkankaan tuulivoimahanke on vain noin 7,5 km mainitun Kimpilamminkankaan hankkeesta kaakkoon, ja sen takia asiantuntijan lausunto todennäköisesti myös pätee Juoleikonkankaan hankkeelle. Koska Ähtäri-Soini-Karstulan peurojen osapopulaation liikeitä ei ole vielä tarkkaan tutkittu/tiedossa alueen merkitystä metsäpeuralle pitäisi tutkia enemmän ennen hankeen toteuttamista.

Ähtäri-Soini-Karstulan osakannan levinneisyysalue on nykyään laajentunut ja eläimet ovat alkanut käyttämään Soinin Natura 2000 Matosuon, Sikosuon ja Matosuon turvetuotantoaluetta, sekä Ähtärin puoleisen Matolamminnevan turvetuotantoaluetta, ja mainittujen alueiden ympäröiviä soita ja metsiä kesälaidun- sekä todennäköisesti myös vasomisalueina (...). Talvella/kevättalvella eläimiä on myös havaittu Soinin ja Ähtärin kuntien rajamailla sijaitsevan Matolammin rannoilla/läheisyydessä ja

havaintoja on myös tehty suoraan Juoleikonkankaan alueen läheisyydestä. Alla oleva kartta näyttää metsäpeurojen aluekäyttöä hankeesta pohjoiseen mitä ei näy Luke:n GPS-pantadatassa. Kartta on tehty paikallisten sekä asiantuntijan havaintojen perusteella/avulla vuosilta 2020-2024. Se, että (ei-pannoitettuja) metsäpeuroja on nähty vain 10 kilometriä alueesta pohjoiseen, tekee sen erittäin todennäköiseksi, että myös Juoleikonkankaan tuulipuiston alueella liikkuu eläimiä. Peurat pääsevät helposti kävelemään pitkiä etäisyyksiä lyhyessä ajassa.

KARTTA

4 KUVAA

Metsäpeuroja on havaittu liikkuvan hankkeen alueesta pohjoisessa (erityisesti kesällä) ja yllä olevat esimerkkikuvat todistavat, että Juoleikonkankaan viereisen Kimpilamminkankaan tuulivoimaahankkeen alueella nykyisin liikkuu metsäpeura vaatimia, hirvaita sekä vassoja. Eläimet käyttävät jopa niille epätyypillistä elinympäristöä – turvetuotantoalueita joita myös löytyy hankkeen läheisyydestä (esim. Sarasuo). Entisillä turvetuotantoalueilla voi olla samankaltainen ekologinen funktio kuten luonnollisella elinympäristöllä (esim. suo). Avoimet, entiset tai vielä käytössä olevat, turvetuotantoalueet ovat tuulisia ja lieventävät hyönteisten häirintää sekä tarjoavat (rajatuin määrin) ravintoa (esim. tupasvillaa). Lisäksi alueet hankkeen pohjoisessa ovat myös hyvänlaatuisia ja selvästi suosittuja kesälaidunalueita sekä epäiltyjä vasomisalueita. Se, että Matosuon turvetuotanto alueella on havaittu monia vaatimia vassoineen, tekee sen todennäköiseksi, että lähialueen suon viereiset metsät käytetään tämän lajin vasomisalueina. Lisäksi turvetuotantoalueelta toukokuussa 2024 havaittu nuori vaadin (kuva 3c) viittaa siihen, että sen emo tuli alueelle vasomaan ja hylkäsi ylivuotisen ennen uuden vasan syntymistä ollakseen rauhassa. Koska metsäpeura on paikkauskollinen vasomisalueille (...), vaatimet todennäköisesti palaavat samalle alueelle vasomaan peräkkäisinä vuosina ja kuvassa 3 näkyvä ylivuotinen vaadin todennäköisesti myös alkaa vasomaan alueella tulevaisuudessa. Tämä tarkoittaisi lähitulevaisuudessa myös peurojen leviämistä uusille, ennen käyttämättömille alueille.

Sen takia en suosittele Juoleikonkankaan hankkeen tuulivoimaloiden rakentamista. Lähimpään voimalaan pitäisi olla vähintään 5 km suojavyöhyke (...) ja hankkeen suunnittelussa pitäisi käyttää varovaisuusperiaatetta, koska tarkkaa tietoa mahdollisista haitallisista vaikutuksista ei ole vielä tällä hetkellä.